



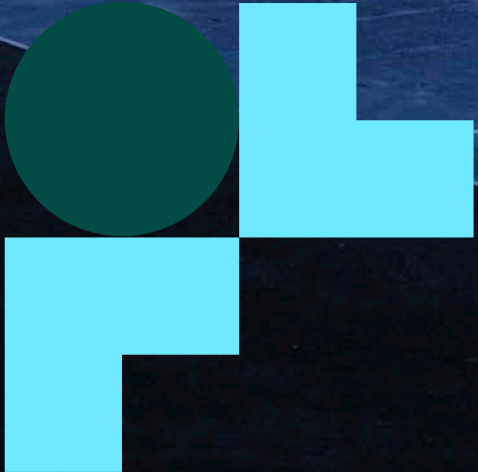
Oslo

Klimaetaten

Årsberetning 2021



Foto: Kristian Sorboe



Innhold

Lederens beretning	2
1. Ansvarsområde	4
2. Måloppnåelse, resultater og riskikokvrudering	5
2.1. Måloppnåelse, kapittel 771 Klimaetaten	5
2.2. Måloppnåelse, kapittel 770 Tilskudd til klima- og energiltak.....	24
3. Sammenlikning av budsjett og regnskap	31
3.1. Driftsregnskap.....	31
3.2. Noter til regnskapet	36
4. Særskilt rapportering	43
5. Miljø- og klimarapportering	53
6. Oppfølging av verbalvedtak og flertallsmerknader	59

Målet ble ikke nådd – lenge leve målet

Oslos mål om å redusere klimagassutslippene med 43 prosent innen utgangen av 2020 ble ikke nådd. Utslippene gikk ned med 26 prosent. Det er bare å brette opp ermene. For utslippene skal ikke bare reduseres – de skal bort.

Klimamålene fra Klima- og energistrategien fra 2016 var ambisiøse og modige. Kritikerne mente at målene var urealistiske. Med fasiten på bordet kan det se ut som om kritikerne fikk rett. Men er det helt sikkert?

Mange klimatiltak har vært nybrottsarbeid, og mange nye løsninger er funnet. I 2016 fantes det ingen elektriske busser, varebiler, lastebiler eller ferjer i Oslo. Noen raringer syklet barna sine på elvaresykler og knapt noen hadde hørt om elsparksykler. Nå er snart alle busser elektriske, 11 prosent av nye lastebiler i fjor gikk på biogass eller elektrisitet, og til våren skal nye flotte elektriske øybåter frakte badegjester på fjorden.

Det fantes ikke noen elektriske gravemaskiner i 2016 heller. Nå ligger Oslo godt an til å nå målet om at all anleggsvirksomhet i regi av kommunen skal være utslippsfri i 2025. Allerede arbeider utslippsfrie maskiner på 30 byggeplasser i Oslo. Det bygges uten utslipp, med mye mindre støy og et langt bedre arbeidsmiljø. I 2016 sto oljefyring for nesten 20 prosent av utslippene, og nå er det forbudt.

Klimaarbeidet krever at mange gjør noe litt annerledes. Det er krevende endringsprosesser. I slike tilfeller er ambisiøse og mobiliserende mål viktige. Noen klimatiltak ville selvsagt blitt gjennomført uten klimamålene, men målene har definitivt gitt oss drahjelp og vist vei.

Nå skal utslippene bort

I august 2021 la FN's klimapanel fram sin sjettede hovedrapport. Der slo de fast at skal den globale oppvarmingen stabiliseres må klimagassutslippene bort. Det holder ikke å redusere litt, vi må finne løsninger som fjerner utslipp av klimagasser. Målsetningen i «Klimastrategi mot 2030» er i tråd med føringene fra FN's klimapanel; utslippene skal reduseres med 95 prosent. Hensynet til klimaet må prioriteres i absolutt alle sammenhenger.

I Oslo er alle enkle klimatiltak gjennomført. Det vi står foran i tiden fram til 2030 er vanskelig valg og krevende tiltak. Skal målsetningen nås må vi ha full konsentrasjon om de virkemidlene som får ned utslippene i de store utslippssektorene. I Oslo står tre sektorer for 90 prosent av utslippene. Klarer vi å fjerne utslippene fra veitrafikken, fra avfallsforbrenningen og bygg og anleggssektoren kan vi nå målet.

To ualminnelige kommunale prosesser

I det neste året skal det fattes avgjørende beslutninger for å få ned klimautslippene i Oslo. Den første på dagsorden er nye takster i bomringen. Bomringen er vårt sterkeste virkemiddel for å få ned utslippene fra veitrafikken. Derfor er det ualminnelig viktig at klima prioriteres når takstene skal endres. Her må vi sammen med staten og Viken klare å lage et system som gjør at kollektivtransporten er konkurransedyktig i forhold til elbilen, og viktigst av alt: at det alltid skal lønne seg å velge nullutslipp foran forurensende diesel- og bensinbiler.

I kommuneplanens arealdel vedtas den overordnede arealpolitikken for Oslo kommune. Arealpolitikken avgjør i stor grad hvor lett eller vanskelig det blir å finne klimavennlige løsninger. Klima må veie tungt for hvordan vi bygger Oslo til en bedre by, men også der de klimavennlige løsningene trenger arealer må de få prioritet.

I arealpolitikken blir det også tydelig hvor viktige det er å la naturen gjøre klimajobben for oss. Osloområdet hjelper oss i håndtering av ekstremvær fordi den holder igjen vann, og trærne i byen gjør oss bedre klimatilpasset og fanger karbon. Til våren starter vi arbeidet med å restaurere Oslofjorden. Ålegraseng skal reetableres. Det er et kinderegg: ålegraseng demper bølger og gjør oss mer beskyttet mot uvær, ålegraseng er oppvekstområde for kysttorsk, viktig leveområde for flere arter og ålegras binder karbon fra atmosfæren.

Samarbeid med staten og næringslivet

Arbeidet med å redusere klimagassutslippene handler om å finne løsninger og gjøre kraftfulle prioriteringer. Dette gjøres best i samarbeid med staten og med næringslivet. Det er når alle virkemidler og sterke krefter drar i samme retning at resultatene kommer.

I alle de store beslutningene vi står foran trenger vi både nasjonale myndigheter og staten på laget. Et godt samarbeid er avgjørende for å få til en investeringsbeslutning for karbonfangst og lagring på Klemetsrud og vi trenger nasjonale myndigheter på laget for å få til nullutslippssoner og bomtakster som prioriterer klima. Uten et offensivt næringsliv vil det bli svært vanskelig å få bort alle utslippene fra bygg- og anleggssektoren. Nettverket «Næring for klima» har styrket seg gjennom 2021, og spiller en stadig viktigere rolle for klimaarbeidet i byen.

Norge trenger klimakraften fra byene

Utslippene fra Oslo, Bergen og Trondheim gikk ned med cirka 25 prosent fra 2009 til 2020. Tilsvarende ble de nasjonale utslippene redusert med 6 prosent. Under Arendalsuka i 2021 fremmet storbyene seks klimakrav til nasjonale myndigheter fordi byene trenger handlefrihet til å redusere klimagassutslippene. Samtidig trenger Norge klimakraften fra storbyene for å få ned nasjonale utslipp. Det er her klimatiltakene prøves ut først. Og løsningene vi finner kan tas i bruk andre steder.

Vi priser oss lykkelige

I 2021 vant Klimaetaten flere priser. Både for det viktige arbeidet vi gjør for andre kommuner med opplæring i å lage klimabudsjett, og for arbeidet med klimakommunikasjon. Prisene er ikke viktige i seg selv, men er inspirasjon i hverdagen. Arbeidet med klimakommunikasjon er krevende. Det er vanskelig å nå ut til folk, og enda vanskeligere å nå ut på en måte som skaper atferdsendring. Derfor priser vi oss lykkelige når arbeidet blir anerkjent. For uten at folk flest forstår betydningen av klimaarbeidet, og blir med på endre atferd, vil vi ikke klare å nå klimamålene.

Oslo, 3. februar 2022



Heidi Sørensen
Direktør, Klimaetaten



1. Ansvarsområde

Klimaetaten skal være en pådriver i kommunen for å nå målene om å bli en klimarobust nullutslippsby. Klimaetaten har ansvar for oppfølging av Klimastrategi for Oslo 2020–2030 (byrådssak 214/19), og forvaltning av ordningen Tilskudd til klima- og energiltak, jf. Kap. 770.

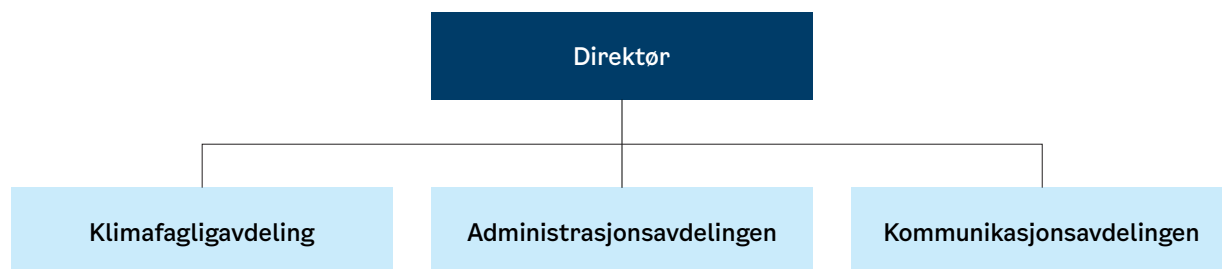
Klimaetaten skal også være pådriver for og bidra til kraftfull klimaledelse og -styring i Oslo kommune. Etaten skal koordinere kommunens klimatilpassingsarbeid. Etaten skal være et sentralt fagmiljø i kommunen og skal samarbeide med befolkningen, næringslivet, kunnskapsmiljøer, organisasjoner og andre offentlige myndigheter for å utvikle gode klimaløsninger i Oslo.

Etaten har et særlig kommunikasjonsoppdrag og skal mobilisere til atferdsendring for å nå Oslos klimamål og bygge nettverk for gjennomføring av klimatiltak. Klimaetaten har ansvaret for det faglige grunnlaget for klimabudsjett og skal være en rådgiver og pådriver i gjennomføringen av tiltakene i vedtatt budsjett.

Klimaetaten har en sentral rolle i å følge opp og videreutvikle klimabudsjettet som styringsverktøy, samt utvikle nye styringsverktøy i klimapolitikken og klimaarbeidet til Oslo kommune.

Organisasjonskart for Klimaetaten

I organiseringen av Klimaetaten er det lagt vekt på en enkel og oversiktlig organisering med tydelige ansvarslinjer. Alle medarbeidere rapporterer til en leder som har linje- og personalansvar. Avdelingene i Klimaetaten er klimafagavdeling, administrasjonsavdelingen og kommunikasjonsavdelingen.



Tabell 1.1. Oversikt over bemanning i Klimaetaten

	01.01.2021	01.01.2022	Endring
Ansatte	41	50	+9
Årsverk	37,95	46,88	+8,93

2. Måloppnåelse, resultater og risikovurdering

2.1. Måloppnåelse, kapittel 771. Klimaetaten

Tabell 2.2. Måltall for tjenesteproduksjon for kap. 771 Klimaetaten

Resultatindikator	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Resultat 2021	Avvik 2021
Utslippsreduksjon i prosent sammenlignet med utslippsnivået i 2009	21 %	26 %	45 %	Utslippsstatistikk for 2021 forventes publisert innen utgangen av 2022	Se kommentar under
Kvantifiserte utslippsreduksjoner presentert i Klimaetatens innspill til klimabudsjett (prosent av nødvendige kutt for å nå målet)	81 %	61 %	100 %	65 %	Se kommentar under
Antall gjennomførte klimatiltak (tabell 2.2A og 2.2B i klimabudsjettet) i samarbeid med Oslo kommunes virksomheter	22	17	24	Oppdatert status foreligger ikke	Se kommentar under
Andel av befolkningen som allerede har gjort klimatiltak som reduserer direkte utslipp (målt i den årlige klimaundersøkelsen)		39 % *	55 %	48 %	Se kommentar under
Andel av befolkningen som allerede har gjort klimatiltak som reduserer indirekte utslipp (målt i den årlige klimaundersøkelsen)		25 %	30 %	29 %	Indikatoren og måltallet er basert på svar fra Klimaundersøkelsen for 2021. Resultatet viser at vi i all hovedsak når målet. Klimaundersøkelsen viser videre at interessen for å kutte indirekte utslipp er økende.
Andel bedrifter som har satt egne mål for reduksjon av klimagassutslipp (målt i den årlige næringslivsundersøkelsen)	18 %	20 %	25 %	22 %	Resultatet viser et avvik på tre prosentpoeng fra målet på 25 %. Dette er innenfor undersøkelsens feilmargin, og det kan derfor ikke utelukkes at målet i realiteten er nådd.
Andel bedrifter som stiller klima- og miljøkrav til sine underleverandører (målt i den årlige næringslivsundersøkelsen)	52 %	53 %	55 %	53 %	Resultatet viser et avvik på to prosentpoeng fra målet på 55 %. Dette er innenfor undersøkelsens feilmargin, og det kan derfor ikke utelukkes at målet i realiteten er nådd.

* Det ble oppdaget en utregningsfeil for resultatet i 2020. Tidligere resultat var 47 %

Kommentarer til resultatindikatorer

Kommentar til resultatindikatoren «Utslippsreduksjon i prosent sammenlignet med utslippsnivået i 2009»

Utslippsregnskapet for 2021 forventes publisert av Miljødirektoratet innen utgangen av 2022. Vi kan derfor ikke angi utviklingen i utslipp på de ulike rapporteringspunktene i 2021. Basert på utslippstallene fra Miljødirektoratet og kunnskapen vi har om effekter av tiltak, er det ikke sannsynlig at vi når det opprinnelige målet for 2021 om 45 % utslippsreduksjon sammenlignet med 2009. Utslippsrammen ble justert i Klimabudsjett 2022, noe som innebærer at utslippsrammen for 2021 ligger på 34 %. Prognose er ikke oppgitt fordi vi ikke har grunnlag for å estimere faktiske utslipp i 2021.

Miljødirektoratet publiserte i januar 2022 utslippstall for 2020. Utslippene har totalt gått ned 26 % fra 2009 til 2020, og ned 5,9 % fra 2019 til 2020. Med justert utslippsramme i Klimabudsjett 2022, er utslippsrammen for 2020 25 % sammenlignet med 2009. Utslippsreduksjonen på 26 % i 2020 innebærer at utslippene i 2020 var innenfor den justerte utslippsrammen.

Miljødirektoratet har gjort forbedringer av beregningsmetoder og datagrunnlag som påvirker hele utslippsserien fra 2009 til 2020. Også resultatet for 2019 er her korrigert i henhold til ny beregningsmetode, fra 16 % nedgang etter gammel metode til 21 % nedgang fra 2009 til 2019 etter oppdatert metode.

Kommentar til resultatindikatoren «Kvantifiserte utslippsreduksjoner presentert i Klimaetatens innspill til klimabudsjett»

Det vises til tabell 2.1 i klimabudsjett 2022, som presenterer Klimaetatens innspill til klimabudsjett. For å nå utslippsrammen for 2022 på 860 600 tonn CO₂-ekv., må utslippene reduseres med 649 200 tonn CO₂-ekv. fra 2009, hvor utslippet var på 1 509 800 tonn CO₂-ekv. Tiltakene som ble presentert i Klimaetatens innspill til klimabudsjett 2022 er estimert å redusere utslippene med 41 500 tonn CO₂-ekvivalenter. Framskrivningen har samtidig en reduksjon på 348 300 tonn CO₂-ekvivalenter fra 2009. Samlet vil dette ta utslippsnivået til 1 120 100 tonn CO₂-ekv. i 2022, altså reduseres utslippene med 389 700 tonn CO₂-ekv. sammenlignet med 2009. Dette utgjør 65 % av nødvendige utslippskutt for å nå utslippsrammen i 2022.

Klimaetatens innspill inneholder også flere tiltak som vi antar vil ha en effekt på utslippene, men hvor usikkerheten i tallgrunnlaget er vurdert som for stor til at effekten kan tallfestes. Det er derfor grunn til å tro at det reelle tallet vil være høyere enn 65 %. Det er behov for å styrke og utvikle nye tiltak og virkemidler for å nå målet i 2030.

Kommentar til resultatindikatoren «Antall gjennomførte klimatiltak»

Virksomhetene rapporterer på gjennomføringen av klimatiltak i forbindelse med sine årsberetninger. Klimaetaten mottar rapportering på klimabudsjett fra andre virksomheter etter at vi har levert vår egen årsberetning. Endelig status for gjennomføringen av tiltakene i Klimabudsjett 2021 vil bli gått gjennom av Klimaetaten i forbindelse med sammenstillingen av klimarapporteringen som sendes til Byrådsavdeling for miljø- og samferdsel først i etterkant av at årsberetningene er levert.

Kommentar til resultatindikatoren «Andel av befolkningen som allerede har gjort klimatiltak som reduserer direkte utslipp (målt i den årlige klimaundersøkelsen)»

Indikatoren og måltallet er basert på svar fra Klimaundersøkelsen som ble gjennomført våren 2021. Resultatet viser et negativt avvik på 7 prosentpoeng fra måltallet.

Årsaken til avviket mellom prognose og måltallet ligger i en regnefeil i 2020. Det førte til at måltallet for 2021 ble satt ut fra et høyere resultat i klimaundersøkelsen enn det som var korrekt, noe som også gjør måltallet på 55 % høyere enn planlagt. Målet var å øke med åtte prosentpoeng i 2020. Basert på riktig beregning så har vi økning på ni prosentpoeng, fra 39 % til 48 %. Det betyr at selv om måltallet ikke ble nådd, har det vært en markant økning. Dette til tross for at 2021 har vært ett krevende og annerledes år der korona preger store deler av hverdagen vår. Vi jobber for at befolkningen skal ta klimavennlige valg og få grønne vaner også under pandemien, og har tilpasset våre kommunikasjons tiltak til den konteksten vi skal kommunisere i.



Foto: Oslo Havn

Tabell 2.1. Nøkkeltall for produksjon for kapittel 771 Klimaetaten

Nøkkeltall	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021
Markedsandel for drivstoffteknologier av nye registreringer av personbiler i Oslo	Bensin: 12 % Diesel: 11 % Hybrid: 9 % Elektrisitet: 57 % Ladbar hybrid: 11 % Hydrogen: 0 %	Bensin: 6 % Diesel: 7 % Hybrid: 8 % Elektrisitet: 63 % Ladbar hybrid: 16 % Hydrogen: 0 %	Bensin: 3 % Diesel: 3 % Hybrid: 5 % Elektrisitet: 71 % Ladbar hybrid: 17 % Hydrogen: 0 %
Andel nullutslippsteknologi* av nye personbiler i Oslo og Akershus	Oslo: 68 % Akershus: 58 %	Oslo: 79 % Akershus: 75 %	Oslo: 88 % Akershus: 88 %
Personbiler fordelt på drivstoffteknologi av total bilpark i Oslo	Bensin: 38 % Diesel: 30 % Hybrid: 5 % Elektrisitet: 17 % Ladbar hybrid: 10 %	Bensin: 36 % Diesel: 29 % Hybrid: 6 % Elektrisitet: 22 % Ladbar hybrid: 6 %	Bensin: 33 % Diesel: 26 % Hybrid: 6 % Elektrisitet: 28 % Ladbar hybrid: 7 %
Markedsandel for drivstoffteknologier av nye registreringer av varebiler i Norge	Diesel: 93 % Bensin: 1 % Elektrisitet: 5 %	Diesel: 91 % Bensin: 1 % Elektrisitet: 8 %	Diesel: 82 % Bensin: 1 % Elektrisitet: 17 %
Markedsandel for drivstoffteknologier av nye registreringer av varebiler i Oslo	Diesel: 83 % Bensin: 2 % Elektrisitet: 16 %	Diesel: 79 % Bensin: 1 % Elektrisitet: 20 %	Diesel: 67 % Bensin: 0 % Elektrisitet: 32 %
Varebiler fordelt på drivstoffteknologi av total bilpark i Oslo	Diesel: 91 % Bensin: 4 % Elektrisitet: 5 %	Diesel: 86 % Bensin: 7 % Elektrisitet: 7 %	Diesel: 84 % Bensin: 6 % Elektrisitet: 10 %
Andel nullutslippsteknologi av nye varebiler i Oslo og Akershus	Oslo: 16 % Akershus: 5 %	Oslo: 20 % Akershus: 8 %	Oslo: 32 % Akershus: 21 %
Antall passeringer gjennom bomringen (millioner)	268**	365**	370**
Andel passeringer etter type kjøretøy: Fossile lette kjøretøy Fossil tungtransport Elbiler	72 % 7 % 21 %	70 % 7 % 23 %	64 % 8 % 29 %
Salg av lett fyringsolje og parafin til bruk i bygg i Oslo	10 millioner liter	0 millioner liter	-***
Salg av anleggsdiesel	78 millioner liter	85 millioner liter	-***
Mengde forbrent avfall	482 000 tonn	475 000 tonn	466 000 tonn

* Nullutslippsteknologi regnes i denne sammenheng som kjøretøy som kjører helt eller delvis på nullutslippsdrivstoff, dvs. el, hydrogen og ladbar hybrid

** Bomsnittet ble endret fra og med juni 2019. Dette gjør det mer komplisert å sammenligne tall over år. Tiltak innført mot Covid-19 den 12. mars 2020 medførte et betydelig fall i reiseaktivitet. Dette gjenspeiler seg i trafikkbildet med et fall i biltrafikken i mars og april. Antall passeringer var noe høyere sommeren 2020 enn sommeren 2019, men fra oktober lå antall passeringer noe under tilsvarende tall i 2019.

*** Statistisk sentralbyrå har ikke publisert disse tallene grunnet ny lovgivning om identifisering av bedriftene som rapporterer tall. Når det er færre enn tre respondenter får ikke SSB publisere tallene.

2.1.1 Resultater i 2021

Klimaetaten trekker frem i det følgende viktig arbeid og resultater fra året som er gått.

Klimabudsjett

I 2021 la Oslo kommune frem sitt klimabudsjett for sjette gang (Byrådets forslag til budsjett 2022 og økonomiplan 2022-2022, Sak 1). Klimaetaten har ansvaret for å utarbeide det faglige grunnlaget for klimabudsjettet, og gjør den overordnede vurderingen av hvilken effekt satsninger og tiltak vil ha på kommunens måloppnåelse innen klima. Det metodiske grunnlaget og etatens faglige vurderinger er beskrevet i vedlegget til klimabudsjett 2022.

Arbeidet med klimabudsjettet kan fortsatt defineres som nybrottsarbeid, og kunnskapsgrunnlaget er under kontinuerlig forbedring. Det kommunefordelte klimagassregnskapet, publisert i januar av Miljødirektoratet, viste at utslippene i Oslo gikk ned med 6,7 % fra 2018 til 2019. Klimagassutslippene har i perioden 2009-2019 aldri vært så lave som i 2019, og sammenliknet med 2009-nivå har utslippene gått ned med 16 %. Veitrafikk, avfallsforbrenning og energiforsyning og kategorien «annen mobil forbrenning» som inkluderer bygge- og anleggsvirksomhet var de største utslippskildene og stod for henholdsvis 47, 23 og 20 % av utslippene.

Klimaetaten leverte gjennom året løpende faglige vurderinger av hvilke tiltak det burde jobbes med for å kutte utslipp.

Oslo kommune følger opp klimabudsjettene gjennom kommunens virksomhetsstyring. Klimaetaten har i 2021 bistått kommunens virksomheter i gjennomføring og rapportering på tiltak. Rapporteringen brukes for å måle framdrift i kommunens klimaarbeid. I tillegg har Klimaetaten bidratt til å sammenstille rapporteringen på klimabudsjettet for byrådsavdelingen.

Metode for å klimavurdere kommunebudsjettet

Klimaetaten har utarbeidet en metode for å klimavurdere postene i kommunebudsjettet. Formålet med en slik metode er å legge til rette for utslippsreduksjoner, ved at klimakonsekvensen av de ulike postene og områdene i kommunebudsjettet blir synliggjort. Det er videre et formål at metoden gir insentiver til å gjennomføre avbøtende tiltak som hindrer eller reduserer utslipp av klimagasser. Denne metoden vil også styrke arbeidet med å bli en klimarobust by ved å bevisstgjøre hvilke tiltak som virker positivt til å nå dette målet og hva som må gjøres for å avbøte tiltak med negativ effekt.

Metoden er basert på et metodeforslag utarbeidet av Menon og Cicero, men videreutviklet og tilpasset etter uttesting av metoden på deler av Bymiljøetatens budsjetter og Klimaetatens budsjett. Testingen er gjort i samarbeid med kontrollere og fagpersoner i Bymiljøetaten og Klimaetaten. Klimaetaten anbefaler å ta i bruk denne trinnvise metoden for å klimavurdere kommunebudsjettet, i første omgang ved å teste metoden i flere virksomheter. En slik metode vil kunne styrke klimaledelsesarbeidet i Oslo kommune.

Klimasats

Den 1. juli offentliggjorde Miljødirektoratet hvilke prosjekter som har fått innvilget tilsagn på sine klimasatssøknader i 2021. Klimasats er Miljødirektoratet sin støtteordning for lokale klimatiltak i norske kommuner og fylkeskommuner. Ordningen har eksistert siden 2016 og har så langt støttet 1 472 prosjekter i alle landets fylker. Regjeringen bevilget 100 millioner kroner til ordningen i statsbudsjettet for 2021, en nedgang fra 250 millioner kroner i 2020. I 2021 fikk Miljødirektoratet inn 331 søknader, hvor det totalt ble søkt om i overkant av 321 millioner kroner. Dette viser at det var svært hard konkurranse om årets midler.

Oslo kommune søkte om i overkant av 66 millioner kroner fra Klimasats fordelt på 39 ulike søknader og 13 virksomheter. Oslo fikk innvilget 27,8 millioner kroner fordelt på 20 søknader som er helt eller delvis innvilget. Søknadene er fra 12 ulike virksomheter og omfatter blant annet utslippsfrie byggeplasser, transportplanlegging, holdnings- og undervisningsarbeid, bærekraftig mat og ombruk av materialer. Klimaetaten fikk støtte til videreutvikling av Næring for klima og til kampanjen for fossilfri tungtransport.



@zeronorge #zerokonferansen

ÅRETS LOKALE KLIMATILTAK 2021



Fra utdelingen av prisen «Årets lokale klimatiltak» på Zerokonferansen 2021. Fra venstre er Julie Indstad Hole, Ragnhild Hammer, Astrid Ståledotter Landstad, Heidi Sørensen, Einar Wilhelmsen, Raymond Johansen og Sirin Stav. Foto:Zero

Klimabudsjettveilederen

I løpet av de siste årene har Oslo kommune gjort en innsats for å spre klimabudsjettet som styringsverktøy - både nasjonalt og internasjonalt. I 2019 tok Oslo kommune initiativ til et toårig prosjekt for å lage en nasjonal veileder for klimabudsjett. Klimaetaten i Oslo var prosjektleder for prosjektet, som ble gjennomført sammen med Hamar og Trondheim kommuner. Oslo, Trondheim og Hamar veiledet seks kommuner og fylkeskommuner i deres arbeid med å utvikle klimabudsjett. På bakgrunn av dette ble det laget en veileder for alle landets kommuner og fylkeskommuner, som ble lansert i januar 2021. Veilederen gir konkrete og praktiske råd om hvordan kommuner og fylkeskommuner går fram for å utvikle klimabudsjett. Veilederen har vært nyttig og bidratt til at svært mange kommuner nå vil lage klimabudsjett: Den digitale lanseringen av veilederen ble fulgt direkte av 550 personer. Deltagerne fikk spørsmål om «Skal din kommune/fylkeskommune lage klimabudsjett for 2022», og 90 prosent svarte JA (av de 244 som svarte).

Våren 2021 utviklet prosjektgruppen digitalt kursmaterieell i klimabudsjettering. Både veilederen og kursmaterieellet ligger åpent og tilgjengelig på kommunesektorens interesseorganisasjon (KS) sine nettidere. Veilederen er utviklet både som en nettside og som en pdf-rapport. Det er blitt lagt ut opptak av lanseringen og kurset, som er lett tilgjengelig via KS sine nettsider, her. Lanseringen av veilederen har blitt sett over 1 200 ganger.

Oslo vant Årets lokale klimatiltak for arbeidet med å spre klimabudsjett som styringsverktøy. Konkurransen arrangeres av KS, Miljøstiftelsen Zero og KBN.

- Årets vinnerprosjekt fortjener de helt store ord. Kanskje er dette kommunesektorens viktigste klimainnovasjon, fastslo områdedirektør Helge Eide i KS da han som representant for konkurransens jury overrakte vinnerdiplomet.



Under Arendalsuka 2021 lanserte Storbymnettverket for klima seks klimakrav til nasjonale myndigheter. Fra venstre er Heidi Sørensen (Klimadirektør, Oslo), Stina Oseland (Klimadirektør, Bergen), Kristian Dahlberg Hauge (Nærings, miljø og samferdselsdirektør, Trondheim) og Ingunn Andreem Lie (Klimaetaten). Foto: Klimaetaten

Arendalsuka og storbyens seks krav

Storbyene har en viktig rolle i klimaarbeidet. For å nå de nasjonale målene er staten avhengig av at byene jobber aktivt og bruker alle virkemidler for å nå lokale mål om reduksjon av klimagassutslipp. I forbindelse med Arendalsuka gikk Storbymnettverket for klima sammen om seks krav til nasjonale myndigheter. Bergen, Trondheim, Oslo og Stavanger sto bak kravene som vil bidra til at byene kan gjøre lokale klimatiltak for å redusere nasjonale utslipp.

Storbymnettverket ba regjeringen om å:

- 1) Sette langsiktige rammebetingelser som sikrer lønnsomhet for karbonfangst, også fra avfallsforbrenning
- 2) Endre reglene slik at byene lokalt kan stille krav som faktisk øker bruken av biodrivstoff til transport og bygg- og anleggsvirksomhet
- 3) Slå fast at kommunene må bruke handlingsrommet i plan- og bygningsloven for å stille klimakrav, og styrke loven som klimaverktøy der det er nødvendig
- 4) Sikre forutsigbarhet for kommunene ved å gjøre Klimasats til en permanent ordning og øke bevilgningene betydelig de kommende årene.
- 5) Gi norske byer lovhjemmel til å innføre nullutslippssoner
- 6) Løfte byenes rolle som en hovedprioritet i det internasjonale klimaarbeidet sammen med bevaring av regnskog og fornybar energi

Kravene ble diskutert på ett arrangement på Arendalsuka og fikk nasjonal oppmerksomhet. Kravene ble blant annet diskutert på Dagsnytt18 og publisert både hos NRK ytring og Adresseavisa.

Videreutvikling av Næring for klima

Næring for klima har i 2021 prioritert å etablere tettere samarbeid om klimatiltak og -løsninger med bedriftene i nettverket. I 2021 ble det etablert et eget fagforum for klimatilpasning, ved siden av fagforaene for vare- og nytte-transport, bygg og anlegg og sirkulære løsninger fra året før. Det er i 2021 gjennomført åtte digitale møter med faglige diskusjoner innen de aktuelle områdene, og et av møtene resulterte i et felles innspill til nasjonal ladestrategi med felles kronikk i E24 og på bransjnettsteder. Fysisk toppledersamling i desember 2021 måtte avlyses på kort



Dette er en elektrisk gravemaskin på en utslippsfri byggeplass på Vålerenga. Foto: Nils Gelting Andresen, Klimaetaten

varsel grunnet omikronsituasjonen, og erstattes av et digitalt møte i februar 2022 og en fysisk toppledersamling i juni 2022.

Nettverket har etablert et tettere samarbeid med relevante samarbeidspartnere gjennom 2021. Det er gjennomført en felles webinarserie om klimaledelse sammen med Skift og C40 Oslo med fire webinarer gjennom året, samt et felles møte med Klimapartnere om klimanudging. Med støtte fra Klimasats er kapasiteten på Næring for klima økt fra høsten 2021 for å etablere samarbeid med Klimapartnere om klimaregnskap og rapportering i tråd med byråds sak 19/1098 Videreutvikling av nettverket Næring for klima. Sammen med Miljøfyrtårn, Skift og Klimapartnere skrev Næring for klima i april en kronikk på E24 om behovet for å få med seg bredden av norske virksomheter i klimaarbeidet. Høsten 2021 ble det igjen åpnet for fysiske signeringslunsjer, og totalt 22 nye medlemsbedrifter signerte klimakontrakten gjennom fire signeringslunsjer med byråden for miljø og samferdsel. Samtidig er det gjennomført en opprydding i medlemslisten for nettverket, der medlemskapet er varslet avsluttet for virksomheter som har opphørt eller som er inaktive og ikke responderer på gjentatte forespørslers. Etter dette har Næring for klima totalt 126 medlemsbedrifter per utgangen av 2021.

Overgangen til utslippsfri byggeprosess skyter fart

Oslo kommune har et mål om at kommunens egne byggeprosjekter skal være utslippsfrie innen 2025, og omstillingen har gått fortene enn forventet. Det viser en kartlegging av Oslo kommunes byggeprosjekter som Sintef har gjort på oppdrag for Klimaetaten. Siden høsten 2019 har Oslo premiert leverandører som kan tilby utslippsfri byggeprosess i konkurransen om kommunens egne bygg- og anleggsprosjekter. En utslippsfri byggeprosess innebærer utslippsfrie maskiner på byggeplassen og utslippsfri transport. For tre år siden fantes ikke store elektriske anleggsmaskiner. Nå har mer enn 30 ulike byggeplasser i Oslo tunge utslippsfrie anleggsmaskiner i arbeid. Over 20 ulike typer utslippsfrie anleggsmaskiner og kjøretøy er i bruk på kommunens byggeplasser. Resultatene etter to år er oppløftende. Det skjer nå en rask omstilling på Oslos byggeplasser hvor kommunen er byggherre. Rapporten fra Sintef viser at utviklingen mot utslippsfrie bygge- og anleggsplasser går i et høyt tempo, selv om det gjenstår noen utfordringer blant annet med tilgang på maskiner og ladestrøm.



Ålegrasprosjekt

Oslo kommune har mange tiltak for karbonlagring og klimatilpasning i Marka og i byggesonen, men har så langt ingen i fjorden. For å se på hvilke muligheter og hvilket potensiale det er for å gjøre tiltak for karbonopptak og -lagring og klimatilpasning i fjorden ble det igangsatt et prosjekt hvor NIVA ble hentet inn som konsulent. Prosjektet har som mål å kartlegge mulighetene for restaurering eller reintroduksjon av ålegraseng, som er en viktig nøkkelart for økosystemet i fjorden. Gjennom prosjektet får vi et kunnskapsgrunnlag for karbonopptak og -lagring av karbon i fjorden.

Rapporten presenterer potensialet for karbonlagring og klimatilpasning i ålegras generelt og fjorden innenfor Oslo spesielt, i tillegg til en veiledning for praktisk restaurering av ålegraseng og et oppdatert kartgrunnlag over mulige lokasjoner for restaurering. Prosjektet er gjennomført i samarbeid med Bymiljøetaten.

Bilde øverst: Fra befaringen for å undersøke ålegras i Oslofjorden.
Foto: Kristina Øie Kvile, NIVA.

Bilde i bakgrunnen: Frisk ålegraseng ved Drøbak i Oslofjorden.
Foto: Eli Rinde, NIVA

Arbeid med klima inn i kommuneplanens arealdel

Kommuneplanen er et svært viktig virkemiddel for å sikre omstillingen til nullutslippsbyen. En målrettet arealbruk gir lavere transportbehov og kan gi folk tilgang på viktige funksjoner i nærmiljøet og i byen forøvrig. Arealbruken er avgjørende for å ta vare på karbonlagre i jordsmonn og vegetasjon og en viktig del av en klimarobust by. Areal er en knapp ressurs, og i nullutslippsbyen er det behov for grøntstruktur, ladeinfrastruktur og areal til massehåndtering for at vi både skal få ned utslippene og være klimarobuste.

Oslo kommune jobber med å revidere kommuneplanens arealdel. Et sentralt spørsmål ved revisjon av arealdelen blir da hvordan plansystemet kan brukes til at vi når klimamålene. Spørsmålet er viktig både når det gjelder selve arealbruken og bruk av bestemmelser.

Kommuneplanens samfunnsdel ble vedtatt av kommunestyret i 2019 og revisjon av arealdelen pågår nå. Arealdelen består av plankart og bestemmelser, og gir rettslig bindende føringer for senere plansaker og arealbruk. Klimaetaten deltar inn i arbeidet for å sikre ulike klimahensyn. Spesielt sentralt er samarbeidet Klimaetaten nå har med Plan- og bygningsetaten for å vurdere hvilke klimakrav som bør inkluderes i bestemmelsene i arealdelen.

Klimaetaten har levert innspill til Byrådsavdeling for miljø og samferdsel om arealhensyn som må sikres for å få tilgang på nødvendig infrastruktur i overgang til nullutslippsbyen, dette er arealhensyn som plass til hurtiglading, energistasjoner, massehåndtering og samlast.

Klimaetaten deltar i ulikt arbeid med faggrunnlag til arealdelen som arbeidet med transportanalysen. Klimaetaten har deltatt i to ulike Klimasats-prosjekter som Plan- og bygningsetaten har gjennomført på området. Et prosjekt for å utarbeide et verktøy for å vurdere klimaeffekt av arealdelen og et prosjekt for å videreutvikle klimakriteriene for vurdering av plansaker. Klimaetaten har også utarbeidet et fagnotat for å innarbeide hensynet til klimaendringene i kravene til risiko- og sårbarhetsanalyser.

Øke kunnskapen om karbonlagring og klimatilpasning i byggesonen

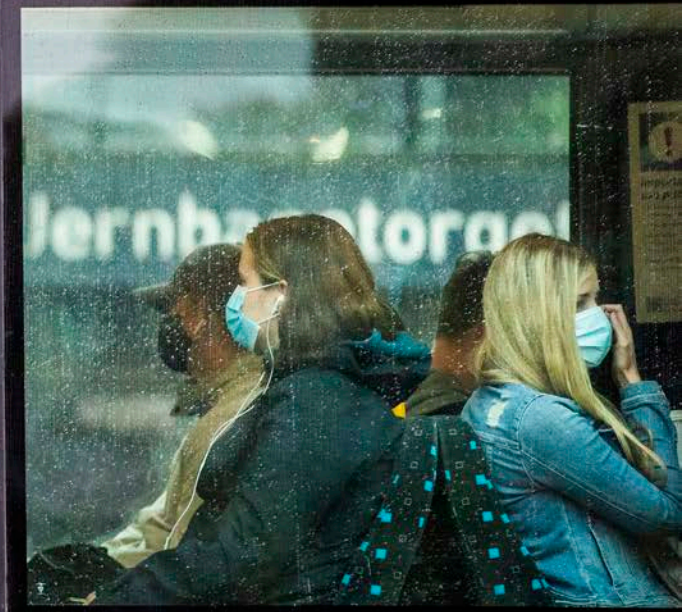
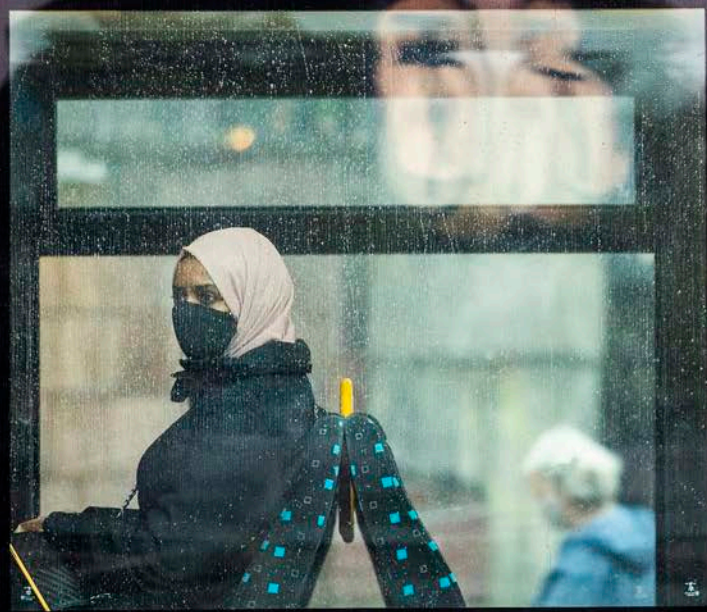
Klimaetaten har startet opp nybrottsarbeidet med å styrke kunnskapen om karbonlagrene i Oslos byggesone og klimakonsekvenser av ulik arealbruk og arealbruksendringer. Det er satt ut et oppdrag til NIBIO for å få mer detaljert kunnskap om hva slags egenskaper og tjenester de ulike arealene gir i form av klimatilpasning og karbonlagring. NIBIO utvikler også nye og mer detaljerte utslippsfaktorer fra arealer som skal inkluderes i rapporten som skal leveres i 2022. Disse vil også inngå i Miljødirektoratets utslippsregnskap for arealer på sikt.

Fordrøyninger i Marka

Ved store nedbørsmengder blir overvann fort en utfordring i Oslo. Klimaetaten ønsket derfor å se på mulighetene for å bruke Marka som omkranser Oslo, til å tilbakeholde mer vann ved styrtregn. Etaten søkte om midler fra Miljødirektoratet og fikk tilsagn på 360 000 kroner. Klimaetaten fikk gjennomført en utredning som kartlegger bruk av tiltak som benytter lokale materialer, ikke påvirker normal vannføring og ikke har negativ påvirkning på naturmangfoldet. Utredningen viser positiv effekt og at tiltakene kan ha samfunnsøkonomisk lønnsomhet og positiv effekt på naturmangfoldet. Resultatene ble presentert for styringsgruppen for Handlingsplan for overvann. Som en oppfølging av prosjektet er det gjennomført et pilotprosjekt i Lunnerdalen, og et nytt pilotprosjekt planlegges til våren. Arbeidet er gjennomført i samarbeid med Bymiljøetaten, Plan- og bygningsetaten og Vann- og avløpsetaten. NVE er informert om prosjektet.

Oslo utreder framtidens avfallssystem, med mer materialgjenvinning og mindre klimagassutslipp

Oslo har ambisiøse mål for et sirkulært og utslippsfritt avfallssystem mot 2030. Det krever at vi utvikler avfallshåndteringen videre i miljøvennlig retning, med vekt på utsortering, materialgjenvinning samt fangst og lagring av CO₂. Det kommer nye krav fra EU og nasjonalt nivå som vil kreve betydelige investeringer, og det er krevende å avveie ulike faglige hensyn og prioritere. I 2021 har det vært jobbet videre med å utrede hvilke alternative løsninger som kan være aktuelle for Oslo. Plast og tekstil er hovedkilden til klimagassutslippene. Kombinert med karbonfangst vil tiltak som reduserer plastandelen i restavfallet bidra til at Oslo kan bli en av verdens første karbonnegative byer, der det fanges og lagres mer fornybar (biologisk) CO₂ enn de samlede fossile utslippene. Klimaetaten bidrar inn i utredningsarbeidet som ledes av Renovasjons- og gjenvinningsetaten.



Klimaetaten har under pandemien fulgt med på og tilpasset kommunikasjon om reisevaner i henhold til gjeldende smitteråd. Foto: Jill Yngland, NTB

Mobilitet etter korona

Gjennom hele året har Klimaetaten fulgt med på og tilpasset kommunikasjon om reisevaner til de til enhver tid gjeldende smitterådene. Høsten 2021 arrangerte etaten frokostseminar på Litteraturhuset om mobilitet etter korona. Tema for seminaret var status og trender for mobilitet når pandemien er over. Under pandemien har antall passasjerer med kollektivt i Oslo sunket, samtidig som sykkel- og gangeandelen har økt. Det samme har bilandelen. I etterkant av seminaret arrangerte Klimaetaten en kommunal workshop. Der ble aktørene invitert til å komme opp med ideer til tiltak og virkemidler som skal bidra til at vi endrer trenden til flere kollektivreiser og færre bilturer, og at førstevalget for Oslos befolkning er gange, sykkel og kollektivt.

Det er produsert artikler på KlimaOslo, Facebook og klimapilotenes Instagram-konto og i løpet av året har etaten hatt jevnlig dialog med både Ruter, Bymiljøetaten og MOS for å koordinere budskap og tiltak. Når vi ikke har kunnet oppfordre folk om å reise kollektivt, har vi vist fram alternativene, som for eksempel sykkel. Vintersykling, sykkel- og piggdekksservice er eksempler på tema vi har jobbet med.

Bidrag inn i arbeidet med nullutslippssone

Klimaetaten bidrar inn i Oslo kommunes utredningsarbeid av nullutslippssone i Oslo. Dette arbeidet ledes av Bymiljøetaten. Høsten 2021 har Multiconsult med flere fått i oppdrag fra BYM å bistå i utredningen av prosjektet og lede medvirkningsprosessen. Dette arbeidet vil fortsette frem til høsten 2022. Klimaetaten er gjennom Næring for klima en viktig kanal for å nå ut til næringslivet med informasjon om nullutslippssone. I mai 2021 leverte Norconsult på oppdrag fra Klimaetaten en beregning av klimaeffekten av nullutslippssone basert på den informasjonen som var tilgjengelig på det tidspunktet. Denne viste at sonen vil være et svært effektivt virkemiddel for omstillingen av bilparken i Osloområdet og dermed gi stor reduksjon i klimagassutslipp fra veitransporten i hele området.



Einar Bråten (Bråten landskapsentreprenør) på lansering av Klimaetatens tilskuddsordning for lading av tungtransport. Foto: Klimaetaten

Bidrag inn i områdeplaner som Filipstad

Klimaetaten har deltatt inn i arbeidet med nytt kvalitetsprogram for Filipstad. Kvalitetsprogrammet skal oppdateres etter at bystyret i juni 2020 vedtok områderegulering (sak 201/20) og detaljregulering (sak 202/20) for Filipstad. Et mål med gjennomgangen er at Filipstad utvikles som et forbildeområde for en menneske- og naturvennlig nullutslippsbydel.

Pilotby for utslippsfri tungtransport

Utslippsfrie tunge kjøretøy har kommet inn som et nytt tiltak med relativt stor effekt i klimabudsjettet. Satsingen på overgang til el, hydrogen og biogass for lastebilene i Oslo vil sørge for en reduksjon av klimagasser på opptil 17 000 tonn CO₂-ekvivalenter i året i innen 2025. Viktige virkemidler i tiltaket er klima- og miljøkrav i anskaffelser, tilskuddsordninger, etablering av hurtigladere og tett oppfølging av transportbransjen. I tillegg har miljødifferensiering i bomringen mye å si for videre elektrifisering av tunge kjøretøy. Det er over økonomiplanperioden bevilget 42 millioner for etablering av ladeinfrastruktur for lastebiler, vare- og nyttetransport og busser (utenom Ruter). Dette vil bidra sterkt til å gjøre Oslo til en ledende by innen utslippsfri tungtransport. Allerede i 2021 har vi sett at markedsandelen til elektriske og biogass lastebiler er svært mye høyere enn ellers i landet, med 11 % av nybilsalget. Klimaetaten har fått stor oppmerksomhet for prosjektet i både inn- og utland, som viser potensialet for at Oslos klimatiltak kan spres, og sånn sett få en langt større klimaeffekt enn den vi ser i Oslo.

Klimaetaten fikk sammen med Viken fylkeskommune støtte fra Klimasats i 2021 til en kampanje for fossilfri tungtransport i Osloområdet. Kampanjen har som mål å gi informasjon om virkemidler og støtteordninger i Oslo og Viken til transportaktører som skal i gang med omstilling av kjøretøyparken. En del av informasjonen er samlet på nettsiden fossilfrilastebil.no som er etablert under KlimaOslo.

Klimavurderinger av ulike taksteksempler som grunnlag for Oslopakke 3-forhandlingene

Klimaetaten har bidratt med klimavurderinger inn i Oslopakke 3-samarbeidet. Forhandlingsutvalget for Oslopakke 3 var i møte 2. februar 2021 enig om å utarbeide et kunnskapsgrunnlag for de kommende forhandlingene våren 2022. Klimaberegningene er en del av dette kunnskapsgrunnlaget.

Klimaetaten beregnet og vurdert klimaeffekter av ulike taksteksempler for trafikantbetalingsystemet i Oslo i samarbeid med Oslopakke 3-sekretariatet. Sekretariatet har beregnet trafikkreduksjon, proveny og gjennomsnittstakst, mens Klimaetaten har beregnet klimaeffekt og elbilandel som følge av de ulike takstoppleggene. Arbeidet er presentert i et notat, som presenterer resultater av og forutsetningene i beregningene. Det drøfter også overordnet andre virkemidler og deres betydning for måloppnåelse, bruk av ulike type trafikantbetaling i andre byer, veiprisering og fordelingsmessige konsekvenser. Beregningene viser at høyere takster gir større utslippskutt, mer trafikkreduksjon og mer proveny til å investere i fellesskapets mobilitet. For størst mulig reduksjon i utslipp av klimagasser er takstdifferansen mellom elbil og fossilbil avgjørende. Bompengene øker kostnaden for reiser og gjør bilen dyrere og mindre attraktiv. Elbiler er billigere i drift enn fossile biler. For å redusere trafikken er prisen for bil sammenlignet med for eksempel å reise kollektivt avgjørende. Derfor anbefaler Klimaetaten stor takstdifferanse mellom fossilbiler og elbiler, og at bør elbiltaksten også økes på sikt. Beregningene er en del av kunnskapsgrunnlaget til forhandlingene.

Det er partene i Oslopakke 3 som tar den endelige avgjørelsen om takster, Klimaetatens arbeid vil være en del av faktagrunnlaget.

Toppscore på internasjonal rapportering

Klimaetaten har også i år koordinert Oslos internasjonale miljørapportering til CDP og C40. For tredje år på rad har Oslo blitt tildelt karakter A, som er toppscore og omtalt som 'Leadership'-kategorien. Verden over er det 965 byer som rapporterer i CDP portalen, 95 fikk A-rangering. Oslo er en av 37 byer som fikk toppscore. I Norge er det kun Arendal som har fått samme karakter. For å oppnå denne kategorien må byene vise at de ligger foran når det gjelder utslippskutt, klimatilpasning, avfallshåndtering, forbruk og vannforbruk for å nevne noe.

Klimatilskudd.no

Klimatilskudd.no ble opprettet i 2020 for å gjøre det enkelt for byens innbyggere og næringsliv å få oversikt over Klimafondets tilskuddsordninger, samt tilknyttede ordninger fra Enova. Målet er at det blir lett å identifisere hvilke tiltak de kan få støtte til og at det er enklest mulig å søke om tilskudd. Ved å samle hele fondets tilskuddsportefølje på én landingsside, får de besøkende raskt oversikt over bredden av tilbud. Tilskuddene blir presentert på en måte som er lettfattelig og handlingsutløsende. Etter ønske fra webforvaltningen i UKE er nå all informasjon om Klimafondets tilskuddsordninger blitt flyttet over til klimatilskudd.no fra oslo.kommune.no. Klimaetaten har jobbet målrettet med å bygge opp kjennskapen til nettstedet, og dette har blitt en sentral og svært viktig kanal for markedsføring av tilskuddsordningene.

Trafikktall og ytterligere omtale av klimatilskudd.no og effekten av markedsføringstiltakene, presenteres i kapittelet for Klima- og energifondet. Mer om tilskuddsordningene finner du på [Klimatilskudd.no](https://klimatilskudd.no).

Internasjonalt arbeid

Gjennom internasjonal samarbeid med andre byer, internasjonale prosjekter og bynettverk som blant annet C40, Eurocities og CNCA kan Klimaetaten dra nytte av andre byers erfaringer og kunnskap fra gjennomføring av klimatiltak. Det internasjonale arbeidet gir også mulighet til å spre kunnskap om Oslos klimaarbeid til andre og dermed både øke effekten av tiltakene og sende signaler til markedene om hva byene kommer til å etterspørre i framtiden. Det internasjonale arbeidet er derfor en integrert del av Klimaetatens arbeid innenfor ulike sektorer.

EU-kommisjonen opprettet i 2019 en samarbeidsarena for bruk av offentlig innkjøpsmakt for å fremme innovasjon og klimaomstilling, Big Buyers for Climate and Environment. Oslo har det faglige lederskapet for temaet utslippsfrie bygge- og anleggsvirksomhet. Arenaen har vært en suksess, og samler en rekke store innkjøpere som Helsinki, Berlin, Amsterdam, Barcelona, København og det nederlandske infrastrukturdepartementet (Rijkswaterstaat). I nettverket utveksles erfaringer, gjennomføres markedsdialog og rammebetingelser for klimaomstillingen i denne næringen i Europa diskuteres. Til tross for pandemien ble det gjennomført nettverksmøte og markedsdialog i Oslo i desember med et femtitalls deltakere fra inn- og utland, blant annet fra maskinleverandører sentrale bransjeorganisasjon. Klimaetaten bidrar i arbeidet med Big Buyers initiative som for Oslos del koordineres av Utviklings- og kompetanseetaten.

Klimaetaten følger opp Oslo kommunes deltakelse i C40-programmet på Clean Construction som jobber for å redusere utslippene fra bygge- og anleggsvirksomhet i C40-byene. Dette programmet følges også opp av C40-kontoret i Oslo. Ved utgangen av 2021 deltar 40 byer i C40s Clean Construction program. I 2021 ble det gjennomført ni webinarer i tillegg arbeidsgrupper på tre utvalgte temaer. På COP26 ble Clean Construction Action Coalition lansert der 11 multinasjonale selskaper i verdikjeden for bygg og anlegg stiller seg bak ambisjonene til C40-byene på dette området og vil jobbe for å redusere sine utslipp tilsvarende. Clean Construction programmet har også produsert ulike rapporter og verktøy for å hjelpe byer i overgangen til utslippsfrie løsninger for bygg- og anleggsvirksomhet.

Klimaetaten har presentert prosjektet Pilotby for utslippsfri tungtransport for en rekke internasjonale samarbeid, som blant annet CNCA, World Business Council for Sustainable Development, Big Buyers Initiative, Scandria Alliance og String hydrogen corridor.

Klimaetaten følger opp Oslo kommunes deltakelse i C40-erklæringen om Green and Healthy Streets Declaration. Oppfølgingen innebærer deltakelse i faglige arenaer, og utveksling av kunnskap og erfaringer med andre byer. Nullutslippsvaretransport og nullutslippssoner har vært viktige tema i 2021, og Oslo har delt erfaringer i vårt arbeid med ladeinfrastruktur og nullutslippssoner. Oslos innsats innenfor erklæringen rapporteres annethvert år, og det ble rapportert i 2021.

Klimaetaten har deltatt inn i Eurocities Urban Mobility Forum sitt arbeid med innspill til nye Eurostandarder for kjøretøy og innspillet til EUs nye rammeverk for urban mobilitet; «The New EU Urban Mobility Framework» som ble fremmet av EU kommisjonen i desember 2021.

EU-prosjektet MOVE21, som ledes av Oslo, hadde oppstart i juni 2021. Klimaetaten bidrar med kommunikasjonsfaglig og klimafaglig støtte til prosjektet. Prosjektet deltok på ITS verdenskongress i Hamburg i oktober og arrangerte der et event på den nordiske standen. Oslo Living Lab ble lansert i oktober. Gjennom Oslo Living Lab skal det testes ut løsninger for å effektivisere vare- og persontransport i Oslo. Prosjektet skal bidra til å nå Oslos klima- og trafikkmål og løsningene skal kopieres og implementeres i andre byer i Europa.

Interessen for klimabudsjettet er stor både nasjonalt og internasjonalt. Klimaetaten har spredt Oslos klimabudsjett internasjonalt gjennom presentasjon for andre byer, i webinarer og konferanser. Klimaetaten, MOS og BLK samarbeider om deltakelse i C40s pilot for klimabudsjett i byer, administrert av C40-kontoret i Oslo.

Klimaetaten har også levert flere underlag til høringsinnspill på EUs forslag til ny klimapolitikk til Byrådsavdeling for miljø og samferdsel.

A close-up photograph of a middle-aged man with grey hair and a beard, looking directly at the camera with a wide-eyed, surprised expression. He is wearing a dark blue sweater over a light blue collared shirt. The background is blurred, showing what appears to be an office or public space.

EN KLIMABLIND ONKEL OM KLIMAENDRINGER

Fra en av filmene om klimamyter, et konsept av Klimaetaten, der målet er å rydde opp i vrangforestillinger og missforståelser om klimaendringer og klimatiltak

KlimaOslo

Klimaoslo.no er navet i kommunens klimakommunikasjon. Nettmagasinet formidler tips for en klimavennlig hverdag og forteller historier om oslofolks egne klimagrep, næringslivets omstilling til en grønn økonomi og offentlige myndigheters klimaarbeid. I tillegg er KlimaOslo hjem for Klimabarometeret, klimafaglige rapporter, artikler om klimabudsjettene og klimastrategien, undervisningsopplegg og informasjon om og for Næring for klima-nettverket. Nettstedet har også en egen engelskspråklig seksjon med reportasjer og fagrapporter.

I 2021 ble det utviklet og implementert en rekke forbedringer på nettsidene.

- Klimabarometeret er utvidet med en rekke nye nøkkeltall, både for direkte klimagassutslipp og for klimatilpasningstiltak. Datavisualiseringsverktøyet Power BI er tatt i bruk for å gi en mer oversiktlig og navigerbar presentasjon. Flere av tallene oppdateres nå månedlig der det tidligere skjedde kvartalsvis.
- Sidene for fagrapporter og dokumenter er oppgradert fra et «kartotek for pdf-filer» til nettsider der hele teksten kan legges inn, med egne url-er for hvert kapittel. Dette øker lesbarheten og søkbarheten, og gjør det samtidig enklere å dele hele eller utvalgte deler av dokumentene.
- KlimaOslo har også fått et eget nyhetsrom med aktuelt fra Klimaetaten. Der publiserer vi pressemeldinger og artikler om nyheter fra etatens klimafaglige arbeid.

Vi fortsatte i 2021 det målbevisste arbeidet med søkemotoroptimalisering og å sørge for at innholdet oppnår lang levetid. Mange finner frem til sidene gjennom organisk søk, og sidene er totalt vist i overkant av 360 000 ganger. Et økende antall reportasjer de siste to årene har handlet om mottakere av ulike tilskudd fra Klima- og energifondet. KlimaOslo har dermed vært en sentral kanal for markedsføringen av klimatilskuddene.

De ble publisert 43 nye artikler på KlimaOslo i 2021. Av de mest leste enkeltartiklene handlet tre om å ta hele byen i bruk, på en måte som både kan gi lavere materielt forbruk, men også mindre smitterisiko under pandemien



Klimaetaten lanserte den nye videoserien Fiks det selv på YouTube i 2021

Klimamyter

Våren 2021 publiserte Klimaetaten en ny runde med filmer og artikler om Klimamyter. Dette er et konsept Klimaetaten lanserte høsten 2020. Målet er å rydde opp i misforståelser og vrangforestillinger om klimaendringer og klimatiltak. Klimamyter har blitt godt tatt imot og skapt engasjement. Innholdet har vakt oppmerksomhet, og blitt belønnet med tre priser i inn- og utland. I november fikk Klimamyter gull i The International Content Marketing Awards (CMA) for årets mest meningsfulle kampanje. «We loved your creativity, provocative style and impact», sa jurygeneral Jack De Wolf, Managing director i Studio Republic. Klimamytene vant også gull og bærekraftsprisen i Max Marketing Mix. «Måten caset lager en faktabasert plattform for å ta kampen mot netttrollenes myter på alle nivåer viser at de skjønner mekanismene, og bruker netttrollenes egne verktøy for å slåss mot dem. Juryen håper at flere som jobber innenfor de andre bærekraftarenaene lar seg inspirere», skriver juryen i sin begrunnelse. I tillegg ble arbeidet belønnet med bronse i Gulltaggen for Beste Innholdsmarkedsføring.

Fiks det selv

I 2021 lanserte Klimaetaten den nye videoserien Fiks det selv på YouTube. Fiks det selv er en serie filmer på cirka 3 minutter, med tips til hvordan vi kan gi de vanligste tingene våre lenger levetid. Løsningene er mulige å lære seg uten forkunnskaper og med redskaper som er vanlige å ha hjemme. Seriens mål er å minske oslofolks forbruksbaserte utslipp, i tråd med ett av klimamålene og to av satsingsområdene i Klimastrategi for Oslo mot 2030. Fiks det selv ble markedsført mot slutten av 2021. Serien oppnådde 20 000 visninger i kampanjeperioden.



Klimapilotene fra venstre er
Hauk Are Fjeld, Julie Marie
Følstad og Julie Malene Fusdal

Klimaløft i Osloskolen

Klimaetaten videreførte i 2021 satsingen «Klimaløft i Osloskolen» i samarbeid med Utdanningssetaten. Satsingen består av tilbud om besøk av klimapiloter og undervisningsportalen Klimaskolen.no. Målet er å gi elevene kunnskap som gjør dem i stand til å forstå miljø- og klimautfordringene, og samtidig se mulighetene i det grønne skiftet.

Klimapilotene er unge foredragsholdere som holder høyaktuelle klima- og miljøforedrag for ungdomstrinnet og videregående skole. I løpet av 2021 har de holdt foredrag for omlag 5 500 elever på cirka 40 forskjellige skoler. I fjor utviklet vi et nytt interaktivt opplegg på 90 minutter, som et alternativ til foredrag på 60 minutter. Dette tilbudet har vært populært og i siste halvdel av 2021, utgjorde 90-minutters-foredraget hele 70 % av bestillingene fra skolene. Evalueringsrapportene viser at alle skoler som har hatt besøk av en klimapilot er fornøyd eller svært fornøyd med besøket, og at foredragsholderne er kompetente og gode til å formidle stoffet.

Undervisningsportalen Klimaskolen.no har samlet kvalitetssikrede undervisningstilbud og undervisningsopplegg om klima- og miljø og har lærere som målgruppe. Portalen blir jevnlig oppdatert med nye undervisningsopplegg og i løpet av 2021 hadde portalen cirka 54 000 visninger, som er en økning på nesten 45 % sammenlignet med 2020.

Sosiale medier

Klimaetaten bruker sosiale medium aktivt både for å trekke lesere til KlimaOslo, og for å motivere til atferdsendring og gi informasjon om klimaarbeid som gjøres. Etaten jobber systematisk for å lage godt innhold som engasjerer. Dette gjør vi ved å være aktuelle og relevante, samt å tilpasse innholdet til de ulike kanalene og målgruppene. Vi har ett stadig økende antall følgere. I tillegg sponser vi innhold som skal nå ut til andre og flere enn følgerne. Klimaetatens tre prioriterte kanaler i sosiale medium er Facebook, Twitter og Instagram. I tillegg bruker vi LinkedIn, Snapchat, YouTube, Tik Tok og reels på Instagram i noe grad. Det er verdt å nevne at vi i 2021 justerte vi strategien for Instagram og tilpasset innhold, form og visuelt uttrykk enda bedre mot barn og unge. Dette har ført til at antall følgere og engasjement har økt. I løpet av året økte antall følgere med 67 %, til nesten 7 000 følgere.

Nytt klimabarometer

Våren 2021 publiserte Klimaetaten en ny versjon av klimabarometeret og gjorde en vurdering av gamle og potensielle nye indikatorer. Den nye løsningen er mer interaktiv og viser flere tall enn tidligere barometer. I tillegg er klimatilpasning tatt inn som tema. Klimabarometeret gir nå en god oversikt over utslippsutviklingen i Oslo. Det er tatt i bruk nye verktøy som gjør at Klimaetaten selv kan gjøre endringer i fremvisning og sammensetning av tall. Dette gjør oss mer fleksible og gir oss mulighet til å ta inn og ut indikatorer, samt endre utseende uten at det medfører bruk av innleide konsulenter. Relevante oppdaterte tall fra Klimabarometeret, slik som utvikling for elektriske kjøretøy, deles månedlig i etatens Twitter-kanal.

Adressen til nytt Klimabarometer er

<https://www.klimaoslo.no/klimabarometeret/>

Klimahuset

Den 18. mai 2021 signerte Klimaetaten og Utdanningsetaten avtale med Klimahuset om undervisningsopplegg for Osloskoler og klimautstilling for barn og unge. Bakgrunnen er at Oslo kommune vil tilby barn og unge en utstilling som gir innsikt i klimaendringer, klimatilpasning og løsninger for kutt i utslipp av klimagasser. Barn og unge er en prioritert målgruppe for Klimaetaten, og etaten ønsket å utfylle og forsterke tilbudet med Klimaløft i Osloskolen, med en klimautstilling som aktiviserer barn og unge, skaper engasjement og sprer kunnskap om hva de kan gjøre.

Avtalen er fulgt opp med jevnlig møter. Kapasiteten i 2021 har vært redusert på grunn av korona, men Klimahuset har opplevd god pågang etter gjenåpningen i høst og har hatt fulle kalendere for skolegrupper.

Klimakommunikasjonsstrategi

I 2020 reviderte etaten Klimakommunikasjonsstrategi mot 2030. Endringene er gjort basert på etatens egen erfaring med klimakommunikasjon, forskning på området og en ekstern evaluering. Den reviderte klimakommunikasjonsstrategien innebærer ikke en ny kurs, men vektlegger barn og unge tyngre som egen målgruppe og er med sine strategiske grep tydeligere på hvordan vi skal kommunisere.

Skal Oslo lykkes med å nå målene som er satt, må både privatpersoner, næringsliv og det offentlige bidra og ha mer klimavennlig adferd enn i dag. De må få vite hva de kan gjøre og hvorfor – og her spiller kommunikasjon en viktig rolle. Det er ikke slik at alle tiltak som kreves bare kan vedtas. Vi er avhengig av at folk endrer adferd også på områder som ikke er regulert økonomisk eller juridisk.

Godt kommunikasjonsarbeid kan skape forståelse og motivasjon for adferdsendringer som får ned klimagassutslipp, og være med på å redusere noen av barrierene for å nå målene i Klimastrategien mot 2030. Den reviderte strategien skal bidra til å lykkes med dette. Strategien for klimakommunikasjon er tatt i bruk, og det er dialog med MOS om hvordan den best kan implementeres i kommunen for øvrig.

Klimaundersøkelsen

Til tross for at korona preget året, viste Klimaundersøkelsen for befolkningen at mange tok klimavennlige valg. Flere kildesorterte og reduserte matsvinnet hjemme, og flere oppga at de ønsker å fortsette de gode transportvanene de har fått under koronapandemien som å sykle og gå mer. Klimaundersøkelsen 2021 viste også fortsatt bred støtte til Oslos klimamål i et år som har vært annerledes for de fleste. En høy andel svarte at pandemien gir mulighet til omstilling til et mer klimavennlige samfunn. Samtidig svarte folk at de er bekymret for konsekvensene av klimaendringene, og om Oslo er godt nok rustet til å takle klimaendringer og ekstremvær.

Klimaundersøkelsen for næringslivet viste at koronapandemien har påvirket næringslivet, men bare 1 av 10 bedrifter sa at koronakrisen har hindret gjennomføring av planlagte klimatiltak. Til tross for et krevende år for mange bedrifter i Oslo, har mange likevel gjennomført tiltak som er bra for klima. Det er flere som har egne mål for å redusere klimagassutslipp og som fører regnskap for sine utslipp. Over 70 % sier det er aktuelt å erstatte reising med digitale møter også videre etter korona. Flere har etablert ladeplasser for elbil og trygg sykkelparkering. Andelen bedrifter som har fokus på å føre regnskap over egne klimagassutslipp og sorterer avfall, holder seg stabilt med tidligere år. Det er bra med tanke på den unntakssituasjonen næringslivet har vært gjennom.

Hele undersøkelsen kan du lese på [KlimaOslo](#).

Digitalisering – Office 365

I 2021 ble det igangsatt et prosjekt i regi av Utviklings- og kompetanseetaten for å innføre Office 365 som ny kontorstøtteløsning for alle virksomheter i Oslo kommune. Klimaetaten gjennomførte høsten 2021 et forprosjekt som la grunnlag til ny struktur og videre plan for migrering og implementering. Det ble gjennomført en kartlegging ved å se på dagens samhandling og behov for å trekke ut erfaringer fra hvordan vi arbeider og se på muligheter fremover med ny løsning. Funnene spilte en sentral rolle i utarbeidelsen av ny struktur og oppsett i den nye løsningen.

Forprosjektet ble gjennomført i samarbeid med en intern og representativt prosjektgruppe. I tillegg ble det benyttet bistand til prosjektstøtte fra UKE konsulenttjenester og spisskompetanse på IKT fra Devoteam. Klimaetatens onboardingprosess til Office 365 ble igangsatt i november. I onboardingfasen var hovedfokuset på oppbygging av anbefalt arkitektur.

Effektivisering og digitalisering av anskaffelser og innkjøp

Klimaetaten har i 2021 hatt fokus på digitalisering av hele anskaffelsesprosessen fra behov til betaling, fra anskaffelsen er påbegynt til kontrakt er signert. Etaten tok i februar bruk kontraktsforvaltningsmodulen til Eu-Supply. Systemet gir nøkkelinformasjon om hver avtale og varsler om oppgaver som skal utføres, herunder når det er på tide å ta stilling til opsjon eller når en avtale er i ferd med å utløpe. Det ble også innført elektronisk signering av avtaler med norsk BankID i Eu Supply. Videre har etaten hatt fokus på forenkling og effektivisering av eksisterende rutiner for anskaffelser, godkjenningssløp og utarbeidelse av standardiserte bestillingsskjemaer for kjøp. Målet er bedre og mer effektive prosesser for etaten generelt, sikre korrekt informasjon til og fra leverandører, samt smidig og korrekt fakturabehandling.

Våren 2021 ble rollen som avtaleforvalter etablert i Klimaetaten. Avtaleforvalter følger opp utvalgte avtaler i samarbeid med rådgiver for anskaffelser. Dette gir etaten mulighet til å følge opp og forvalte avtalene og samarbeidet med leverandør på en mer effektiv, profesjonell og hensiktsmessig måte, og også sikre at vi får de betingelser vi skal ha.

Priser

mottatt i 2021



I 2021 mottok vi seks priser. Nederst til venstre, pris for årets lokale klimatiltak. Fra venstre er Julie Indstad Hole, Ragnhild Hammer, Astrid Ståledotter Landstad, Heidi Sørensen, Einar Wilhelmsen, Raymond Johansen og Sirin Stav. Foto:Zero. Øverst til høyre, Lambdaprisen. Fra venstre Geir Melby, Bergljot Tjønn og Torkel Wæringsaasen. Nederst til høyre, Klimamyter fikk gull i The International Content Marketing Awards.

Priser mottatt i 2021

Pris for årets lokale klimatiltak

Prisen for årets lokale klimatiltak deles ut for å skape oppmerksomhet om smarte klimaløsninger i norske kommuner og fylkeskommuner. Konkurransen er for kommunesektoren og arrangeres av KS, KBN Kommunalbanken og Miljøstiftelsen ZERO. I 2021 ble prisen tildelt Oslo for arbeidet med en klimabudsjettveileder for kommune-Norge. Veilederen er utarbeidet i samarbeid med Hamar og Trondheim kommuner.

Lambdaprisen

Prisen deles årlig ut av Isolasjonsprodusentenes forening. Klimaetaten fikk prisen på grunn av det viktige arbeidet for energieffektivisering som gjøres i Oslo, gjennom tilskuddsordningen for etterisolering og skifte av vinduer og dører i borettslag og sameier.

Klimatilskudd.no - "Performance that matters"

Klimatilskudd vant bronse i Performance awards i kategorien «performance that matters».

Klimamyter – årets mest meningsfulle kampanje, bærekraftspris og beste innholdsmarkedsføring

Artiklene og videoene om klimamyter vant gull i The International Content Marketing Awards (CMA) for årets mest meningsfulle kampanje.

Klimamytene vant også gull og bærekraftsprisen i Max Marketing Mix.

I tillegg ble arbeidet belønnet med bronse i Gulltaggen for Beste Innholdsmarkedsføring.

2.2 Måloppnåelse, kapittel 770. Tilskudd til klima- og energitiltak

Kommentarer til resultatindikatorer

Kommentar til resultatindikatoren "Summen av tilsagnsbeløp gitt i løpet av budsjettåret er lik tilsagnsrammen for 2020"

I 2021 ble det gitt tilsagn på ca. 60 millioner gjennom Klima- og energifondet av en ramme på 120 millioner kroner. (tabell 2.3)

Resultatet for året ligger på samme nivå som i 2019 og 2020. Samtidig utgjør de ordinære tilskuddsordningene som også vil være aktuelle i 2022, en større andel av den totale tilsagnssummen som er gitt. I 2020 hadde vi to kampanjeordninger som samlet sto for over 10 millioner av tilsagnssummen. I 2021 har vi kun hatt én kampanjeordning, som sto for under 1 million av tilsagnssummen. De ordinære tilskuddsordningene har dermed stått for en større andel av den totale tilsagnssummen.

I 2020 lanserte Klimaetaten flere nye klimatilskudd. Dette gjorde at Klima- og energifondet ved inngangen til 2021 hadde en bred portefølje av ordninger som innbyggere og næringslivet i Oslo kunne søke på. I løpet av året har Klimaetaten mottatt søknader på alle ordningene, som viser at det både er behov for ordningene, og vilje blant både befolkning og næringsliv til å gjennomføre klimatiltak. Likevel har vi ikke nådd målet om å nå tilsagnsrammen. I løpet av året har Klimaetaten både lansert nye ordninger og markedsført alle ordningene. Det er likevel sannsynlig at det er deler av målgruppene for de ulike ordningene vi ikke når. Det kan også være gode, effektive klima- og energitiltak fondet i dag ikke gir tilskudd til som kan utløses gjennom tilskudd. Det er derfor sannsynlig at det er et potensial til å gi mer i tilsagn enn det ble gitt i år.

Tilsagnsrammen gir en begrensning på hvor mye Klimaetaten maksimalt kan gi i tilsagn i løpet av et bestemt år. Ifølge vedtektene til Klima- og energifondet skal fondsmidlene brukes på tiltak som bidrar til reduserte utslipp og mer effektiv/redusert energibruk i Oslo. Klimaetaten jobber derfor med å videreutvikle eksisterende tilskuddsordninger og utvikle nye tilskuddsordninger som bidrar til å nå disse målene. I tillegg skal tilskuddene ha utløsende effekt. Det betyr at tiltakene ikke blir gjennomført uten tilskudd. På den måten unngår vi å bruke fondsmidler på tiltak som uansett vil bli gjennomført.

Kommentar til resultatindikatoren "Andel av tilsagnsramme rettet mot transportsektoren"

Målet for sektoren i 2021 var at minst 40 % av tilsagnsbeløp skal gå til transportsektoren. Resultatet er at 66 % av gitt tilsagnsbeløp gikk til transportsektoren. Målet er dermed nådd.

Tabell 2.3.1. Måltall for tjenesteproduksjon for kap. 770 Tilskudd til klima- og energitiltak

Resultatindikator	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Resultat 2021	Avvik 2021
Summen av tilsagnsbeløp gitt i løpet av budsjettåret er lik tilsagnsrammen for 2020	52,3 %	51,5 %	100 %	48,8 %	-51,2 pp
Andel av tilsagnsramme rettet mot transportsektoren	58 %	72,8 %	40 %	64,2 %	-24,2 pp
Andel av tilsagnsramme rettet mot bygg- og anlegg	-	3,9 %	20 %	4,8 %	-15 pp
Andel av tilsagnsramme rettet mot energibesparende tiltak	42 %	23,3 %	10 %	32 %	22 pp

I både 2020 og 2021 lanserte vi ordninger rettet mot næringstransport. Vi har nå tilskuddsordninger som legger til rette for både lette og tunge næringskjøretøy, fra utslippsfrie drosjer til elektriske lastebiler. Tilskuddsordningene for lading av varebiler, busser og lastebiler har vært populære. Tilsagnene bidrar til at overgangen til utslippsfri næringstransport blir lettere for søkerne. Tilskuddsordningene som legger til rette for sykling har vært populære i 2021. Med dette fortsetter den gode trenden som begynte i 2020, da mange valgte sykkel som erstatning for kollektivtransport.

Kommentar til resultatindikatoren "Andel av tilsagnsramme rettet mot bygg- og anlegg"

Det er i 2021 et avvik mellom mål og resultat for sektoren. Utslippsfrie bygg- og anleggsplasser er nybrottsarbeid, og det finnes få utslippsfrie prosjekter internasjonalt. Måltallet om at 20 % av tilsagnsrammen skal gå til tiltak innenfor bygg og anlegg er derfor svært ambisiøst, men likevel i tråd med klimastrategien.

Gjennom ordningen Konseptstudie for utslippsfri anleggsplass har vi gitt fire tilsagn. Dette er på nivå med 2020, som var året da tilskuddsordningen ble lansert. Gjennom tilskuddsordningen får bedrifter et kunnskapsgrunnlag om hvordan et bestemt prosjekt kan gjennomføres utslippsfritt. Dette kunnskapsgrunnlaget kan i stor grad også brukes i andre fremtidige prosjekter som søkeren gjennomfører. I løpet av 2021 mottok vi de første søknadene på tilskuddsordningen Elektriske motorredskaper som ble lansert i slutten av 2020. Sammen med Enovas tilskuddsordning for utslippsfrie anleggsmaskiner, legger ordningen til rette for at entreprenører i Oslo kan ta i bruk utslippsfrie anleggsmaskiner uavhengig av størrelse. I 2022 vil Klimaetaten jobbe videre med å utvikle nye ordninger innenfor sektoren.

Kommentar til resultatindikatoren "Andel av tilsagnsramme rettet mot energibesparende tiltak"

Målet for sektoren var at minst 10 % av tilsagnssum skal gå til sektoren. Resultatet er på 32 % og målet er derfor nådd.

Første januar 2021 ble tiltaket for utskifting av gamle vedovner til ny, rentbrennende vedovn avsluttet. Tiltaket ble opprettet i 1998. Historisk har dette vært det mest populære tiltaket under ordningen Energiforbedring i boliger, da ca. 80 % av tilsagnene har gått til dette tiltaket. Tilsagnssummen gitt gjennom denne ordningen ble derfor redusert fra 2020 til 2021. Samtidig har både Solcelletilskuddet og Tilskudd til isolasjon og bytte av vinduer og dører vært populære ordninger som vi har mottatt mange søknader på.

Klimainvesteringer av tilskuddsordninger

I 2021 ble det utbetalt 37,2 millioner kroner gjennom tilskuddsordningene under Klima- og energifondet. De ulike tilskuddsordningene har ulik tilskuddssats, som varierer mellom 15 og 80 % av kostnadene for et tiltak. Utbetalingene fra fondet førte derfor til investeringer i klima- og energiteknologi på 217 millioner i 2021. Dette fordelte seg blant annet på

- Muliggjøring av over 11 000 ladeplasser for elbil i borettslag og sameier.
- Kjøp av elektrisk lastesykkel til 100 bedrifter.
- Over 750 trygge sykkelparkeringsplasser i borettslag og sameier.

Tilsagn og utbetalinger i 2021

Tilskuddet utbetales først når tiltaket er ferdigstilt. Klimaetaten gir tilsagn om støtte som er et løfte om utbetaling, gitt at tiltaket blir gjennomført på riktig måte. Tilsagn på støtte har normalt en varighet på inntil to år. Antall tilsagn og antall utbetalinger i løpet av et kalenderår vil derfor avvike fra hverandre. Utbetalingene i tabellen under vil derfor inneholde utbetalinger fra tilsagn gitt for inntil to år tilbake. Tabell 2.4 og 2.5 gir en oversikt over gitte tilsagn og utbetaling per tilskuddsordning. I 2021 ble det utbetalt 37,2 millioner kroner i tilskudd fra Klima- og energifondet.

Tabell 2.4. Antall tilsagn gitt i 2021

Tilskuddsordning	Antall tilsagn	Tilsagnsbeløp (kr)
Mobilitet		
Elektrisk lastesykkel til bedrifter	175	2 251 526
Trygg sykkelparkering i borettslag og sameier	58	2 511 408
Tilskudd til piggdekk og sykkelservice i bedrifter	23	622 830
Klimasmarte jobbreiser	22	423 420
Ladeinfrastruktur i borettslag og sameier	291	19 112 002
Ladestasjon til elektriske drosjer	47	466 988
Hurtiglading av varebiler	8	6 743 972
Ladeinfrastruktur i bedrifter	18	436 641
Tilskudd til lading av lastebil og buss	6	4 364 750
Bygg og anlegg		
Elektriske motorredskaper	9	1 860 269
Kartleggingstilskudd utslippsfri anleggsplass	4	400 000
Energieffektivisering		
Isolasjon og utskifting av dører og vinduer i borettslag og sameier	38	12 809 149
Tilskudd til solceller i borettslag, sameier og yrkesbygg	15	4 344 775
Energiforbedring i boliger	62	647 020
Alle sektorer		
FoU og Pilot	4	1 513 284
Totalsum	780	58 508 034

Tabell 2.5 Utbetalinger fordelt på tilskuddsordninger

Tilskuddsordning	Antall tilsagn	Utbetalt beløp (kr)
Mobilitet		
Elektrisk lastesykkel til bedrifter	91	1 014 139
Trygg sykkelparkering i borettslag og sameier	16	942 084
Tilskudd til smarte jobbreiser	22	343 143
Ladeinfrastruktur i borettslag og sameier	257	17 358 967
Ladestasjon til elektriske drosjer	22	196 753
Hurtiglading av varebiler	3	1 837 253
Ladeinfrastruktur i bedrifter	8	262 528
Tilskudd til elektrisk sykkel (kampanje 2020)	661	3 272 301
Tilskudd til piggdekk til sykkel (kampanje 2020)	2894	3 282 091
Bygg og anlegg		
Elektriske motorredskaper	3	578 400
Kartleggingstilskudd utslippsfri anleggsplass	4	398 600
Energieffektivisering		
Isolasjon og utskifting av dører og vinduer i borettslag og sameier	4	134 150
Tilskudd til solceller i borettslag, sameier og yrkesbygg	2	564 000
Energiforbedring i boliger	370	2 295 091
Energiforbedring i borettslag og sameier	4	1 826 700
Energiforbedring i yrkesbygg	2	282 536
Enøkanalyser i borettslag/sameier	2	49 875
Alle sektorer		
FoU og Pilot	7	2 615 614
Totalsum	4 372	37 254 225 *

*Tabellen viser utbetalinger per tilskuddsordning i 2021. Regnskapsførte tall i 2021 er 28,2 millioner kroner. Avvik skyldes i hovedsak tilbakeføring av avsetninger fra 2020 på 9,5 millioner kroner som skyldes to forhold. Det ble avsatt 4 millioner kroner til utbetalinger av tilskudd som ble ferdigmeldt i 2020, og 5,5 millioner kroner til utbetaling av tilskudd til elektrisk sykkel.

Oppfølging av tilskuddsordninger

I 2021 har Klimaetaten gjort et stort arbeid med oppfølging av klimatilskuddene. Alle ordningene er gjennomgått blant annet for å vurdere om de bør justeres. I tillegg er det arbeidet med å utvikle indikatorer for tilskuddsordningene.

Formålet med tilskuddsordningene er at de utløser klima- og energiltak som ellers ikke ville blitt gjennomført. Teknologi- og prisutvikling er blant forholdene som kan gjøre at viljen til å gjennomføre ulike tiltak endrer seg. Det er derfor viktig å følge opp tilskuddsordningene og justere dem underveis dersom det er hensiktsmessig. Med god oppfølging slipper vi også å betale ut for høye tilskudd for tiltak som ville blitt gjennomført med lavere tilskuddssats.

Markedsføring av klimatilskudd

Alle Klimaetatens tilskuddsordninger, samt relevante ordninger fra Enova, har blitt markedsført av Klimaetaten i løpet av året. I tildelingsbrevet for 2021 ble Klimaetaten bedt om å vektlegge markedsføring av relevante tilskuddsordninger mot ytre by. Etaten ble også bedt om å prioritere økt gjennomføringstakt for klimatiltak og å øke kjennskapen til tilskuddsordningene i ytre by. Føringerne har vært premissgivende i produksjonen av markedsføringsmateriell og for hvordan Klimaetaten har målrettet markedsføringen av relevante tilskudd. Bydelene i ytre by er prioritert i målrettingen av markedsføringsmateriell.

I tillegg til jevn aktivitet av markedsføringsaktiviteter for tilskuddsordningene gjennom året, er det også gjennomført flere store markedsføringsaksjoner for en rekke av tilskuddsordningene. Til sammen har markedsføringsaktivitetene hatt en rekkevidde på over 500 000 personer i Oslo. Klimaetaten har også lyktes med å skape presseoppslag i forbindelse med lansering av nye tilskuddsordninger, som for tilskuddet til lading av tunge kjøretøy i september og for tilskuddet til piggedekk og sykkelservice i november. Videre er samtlige tilskuddsordninger blitt markedsført året gjennom ved bruk av stikkordannonsering på Google.

Nettsiden vår Klimatilskudd.no har hatt over 77 000 unike besøkende gjennom året. Markedsføringen av tilskuddene gir tydelige utslag på besøkstrafikken til nettsiden, med trafikktopper i periodene der markedsføringsaktiviteten er høy. I disse periodene drives om lag 80 % av trafikken til nettsiden gjennom betalt annonsering på sosiale medier. For året sett under ett har om lag 50 % av trafikken blitt generert gjennom betalt annonsering i sosiale medier.

Etaten ser også at markedsføringen gir effekt i form av økt antall søknader til tilskuddsordninger under og i etterkant av markedsføringsaktiviteter. For mange av ordningene ser vi en rask effekt av markedsføringen ved økt mengde søknader under og etter en kampanje. For andre ordninger, kan denne effekten komme mer over tid. Dette gjelder for eksempel ordninger rettet mot borettslag og sameier, der beslutningsprosessene ofte er lengre.

Utslippsfri næringstransport skyter fart

Tilskuddsordningen som har nådd ut til flest Oslo-borgere i løpet av de siste årene er tilskudd til ladeinfrastruktur i borettslag og sameier. Gjennom ordningen har mange tusen beboere i borettslag og sameier hvert år siden 2017 fått tilgang til ladeinfrastruktur der de bor. Til sammen har ordningen tilrettelagt for over 50 000 muliggjorte ladepunkt spredt over hele byen. I 2021 har Klimaetaten, i tillegg til å gjøre overgangen til utslippsfri persontransport lettere, hatt et økt fokus på å legge til rette for utslippsfri næringstransport.

I høst lanserte Klimaetaten tilskuddsordningen Lading av lastebil og buss. Lanseringen foregikk på Filipstad med representanter og kjøretøy fra Oslobuss og Braathen Landskapsentreprenør, samt byråd for miljø og samferdsel, Sirin Hellvin Stav, til stede. Gjennom ordningen kan næringsaktører få tilskudd til å etablere både hurtig- og normalladere til tunge kjøretøy. Laderne kan være offentlig tilgjengelige eller være forbeholdt bedriftens kjøretøy. Tilskuddsordningen har blitt godt tatt imot av bransjen. Ordningen er åpen for både bedrifter som selv bruker elektriske lastebiler og busser og de som ikke gjør det. Også ladeoperatører kan søke om tilskudd og legge til rette for offentlig tilgjengelig lading av tunge kjøretøy.

Høsten 2020 ble ordningen Hurtiglading av varebil lansert. Sammen med ordningen Ladeinfrastruktur i bedrifter og Enovas ordning for kjøp av lader til el-varebil dekker den de ulike behovene bedrifter som bruker el-varebil har. I løpet av året mottok Klimaetaten blant annet en søknad fra et selskap som skal etablere hurtigludere på sitt varemottak.



Foto: Klimaetaten

De eier ikke selv elektriske varebiler, men har leverandører og samarbeidspartnere som gjør det. Ved å ha ladere på sine varemottak gjør de det lettere for sine leverandører å velge elektriske løsninger fordi de kan bruke tiden når bilen uansett står stille til å lade.

I 2018 lanserte Klimaetaten tilskuddsordningen for ladestasjon til el-drosje. I 2020 ble det gitt åtte tilsagn gjennom ordningen. I 2021 økte antall tilsagn til 47. Dette er en svært stor økning for en ordning i løpet av ett år, og viser at omstillingen i drosjesektoren har skutt fart i løpet av året.

Tilskuddsordninger for energieffektivisering og Lambdaprisen

I 2020 opprettet Klimaetaten to tilskuddsordninger som legger til rette for energieffektivisering: Solcelletilskuddet og Tilskudd til etterisolering og bytte av vinduer og dører. Solcelletilskuddet er rettet mot borettslag, sameier og yrkesbygg, mens Tilskudd til etterisolering og bytte av vinduer og dører kun er rettet mot borettslag og sameier. Etterisolering og bytte av vinduer og dører bidrar til lavere energibruk. Dette frigir energi som trengs til elektrifisering av samfunnet, som for eksempel til lading av elbiler.

Gjennom Solcelletilskuddet kan aktører få tilskudd til å produsere sin egen energi. Energien de ikke bruker selv, mates inn på nettet og kan brukes av andre forbrukere. I Oslo er det mange tak som egner seg for solproduksjon. Utbygging av solcelleanlegg på tak kan være et bidrag til elektrifiseringen av samfunnet.

Høsten 2021 har økende strømpriser fått mye oppmerksomhet. Tilskuddsordninger for energieffektivisering er særlig relevante når strømprisene er høye. Når strømprisene er høye, tar det kortere tid før investeringskostnaden for et enøk-tiltak er tilbakebetalt gjennom lavere strømregninger. De siste månedene av året økte interessen for ordningene innenfor energieffektivisering.

Isolasjonsprodusentenes forening (IPF) deler årlig ut Lambdaprisen. Prisen går til et firma, person, forening eller andre som har utmerket seg spesielt når det gjelder nyvinnende bruk av isolasjonsmaterialer, reduksjon av energibruk i bygninger og installasjoner og/eller å stimulere til bruk av isolasjonsmaterialer generelt. I 2021 ble prisen gitt til Klimaetaten på grunn av arbeidet med ordningen for isolasjon og bytte av vinduer og dører i borettslag og sameier.

Tilskudd til FoU og pilotprosjekter

I 2021 er det gitt tilsagn til fire prosjekter gjennom ordningen for FoU og pilotprosjekter. Prosjektene er svært ulike og er innenfor alle de tre sektorene for fondet: Mobilitet, energieffektivisering og bygg og anlegg. FoU og pilotprosjektene er viktige foregangsprosjekter for Oslo, og et av kriteriene de blir vurdert på er muligheten for oppskalering slik at prosjektene på sikt kan få en enda større effekt for byen.

Man kan nå se resultatene av tidligere års bevilgninger gjennom tilskuddsordningen. I løpet av året har blant annet prosjektene til Material mapper og EST Floattech blitt ferdigstilt. Material mapper har ved hjelp av tilskudd fra Klima- og energifondet utviklet en plattform basert på kunstig intelligens som gir entreprenører mulighet til å finne gjenbruksmaterialer fra andre prosjekter. Ved hjelp av maskinlæring tar programvaren inn data fra Saksinnsyn i Oslo kommune, leser pdf-filene og gjør et estimat av hvilke materialer man kan forvente å finne. Entreprenører, byggherrer og andre kan bruke tjenesten til å finne materialer som de kan gjenbruke i sine prosjekter.

EST Floattech fikk i 2020 tilsagn til å utvikle en Boost-charger – en batteri- og ladecontainer som gjør det mulig for elektriske maskiner å operere i områder der det er svake nett. Boost-chargeren er ferdigutviklet, og selskapet har nå flere bestillinger enn de klarer å levere. Daglig leder for selskapet er tydelig på at pilotprosjektet ikke ville vært mulig å gjennomføre uten tilskudd fra Klima- og energifondet.

Utvikling og automatisering av KEFSYS

Høsten 2020 ble det gjennomført to kampanjetilskuddsordninger: Tilskudd til piggdekk og Tilskudd til elsykkel. Kampanjene avdekket et behov for å effektivisere saksbehandlingen for Klima- og energifondet på grunn av stort volum av søknader. I 2021 begynte derfor et arbeid med å inkorporere delvis automatikk i saksbehandlingsverktøyet KEFSYS. Automatikken vil la saksbehandler definere parametere for hver tilskuddsordning, f.eks. bosted, størrelse på tilskudd eller type tiltak, som automatisk godkjennes og gir tilsagn til søker. Dette vil for eksempel tillate at for valgte ordninger vil alle søkere som bor i Oslo, og som søker på tilskudd under 2 000 kroner, automatisk motta tilsagn få minutter etter at de har sendt søknad.

Utvikling av saksbehandlingsverktøyet KEFSYS og arbeidet med implementering av automatikk ble igangsatt høsten 2021.

Styring og kontroll

Klimaetaten har faste prosesser for utarbeidelse av kvartals- og tertialrapporteringer og følger opp alle oppgaver som er tildelt i tildelingsbrevet, samt nye oppdrag løpende gjennom året. Arbeidet i etaten er basert på tildelt budsjett og overordnede styringsmål, og gjennomfører risikovurdering av mål og resultatindikatorer.

Klimaetaten har i løpet av 2021 hatt fokus på å knytte arbeid med informasjonssikkerhet tettere til internkontroll, og videre som en helhetlig del av virksomhetsstyringen. Det er utarbeidet et årshjul som sikrer årlig gjennomgang av rutiner, risikovurderinger og kontrollaktiviteter på sentrale områder.



Foto: Sara Marie Vollset, UKE

Internkontroll

I 2021 ble det gjennomført en intern kartlegging av fire av etatens sentrale områder i administrasjonsavdelingen. Fagområdene som ble prioritert i denne runden var økonomi, tilskudsforvaltning, anskaffelser og IKT. Kartleggingen inkluderte gjennomgang av rutiner i samarbeid med ansvarlige for de ulike områdene, risikovurderinger og en samlet vurdering av status. Dette arbeidet ga god innsikt og identifiserte forbedringspunkter som har hatt fokus i 2021.

For arbeid med informasjonssikkerhet og personvern har Klimaetaten gjennomført den årlige rapporteringen på ledelsens gjennomgang, og virksomhetsleders egenerklæring, til byråd for finans og byrådsavdeling for miljø- og samferdsel.

Klimaetaten har god oversikt over systemer og opplysninger vi behandler. Vi har et styringssystem for informasjonssikkerhet og personvern i Compilo, og dette har vist seg svært nyttig, da det gir oss rutiner, roller og ansvarsfordeling for ulike hendelser. Det har vært fokus på å øke kompetansen på området og ved behov har vi etterspurt vurderinger fra jurister som har dette som fagfelt, herunder kommuneadvokaten.

Det er innmeldt 3 avvik i år, hvorav ett som ble rapportert til Datatilsynet. Arbeidet som pågår med digitalisering av Kefsyst vil redusere risiko for gjentakelse av tilsvarende avvik fremover.

3. Sammenlikning av budsjett og regnskap

3.1 Driftsregnskap

3.1.1 kap. 770 Tilskudd til klima- og energiltak

Årsaksforklaring til avvik mellom regulert budsjett 2020 og regnskap 2020

Avviket mellom regulert budsjett og regnskap for 2021 fremkommer først og fremst i følgende postgrupper:

000-099 Lønn og sosiale utgifter

Avvik mellom årsregnskap og regulert budsjett viser et netto merforbruk på 0,8 millioner kroner. Årsaken til merforbruket er en midlertidig økning i lønnsutgifter på grunn av overlappende lønnsutgifter i forbindelse med permisjoner.. (Tabell 3.1)

400-499 Overføringsutgifter

Regnskapsførte utgifter består av to typer utgifter, tilskuddsutbetaling og merverdiavgiftskompensasjon. Det er regnskapsført til sammen 29,2 millioner kroner på posten hvorav 1 million kroner er merverdiavgiftskompensasjon og 28,2 millioner kroner er tilskuddsutbetaling. Av beløpet på 28,2 millioner kroner til tilskuddsutbetalinger er 1,2 millioner kroner avsetninger. Avsetningen er gjennomført for ferdigbehandlede, men ikke utbetalte tilskudd for 2021. På grunn av periodiseringsprinsippet er det derfor lagt inn en avsetning for disse utbetalingene i årsregnskapet for 2021.

Årsregnskapet viser til sammen et mindreforbruk på 52,9 millioner kroner sammenlignet med regulert budsjett. Avviket periodiseringsprinsippet er det derfor lagt inn en avsetning for disse utbetalingene i årsregnskapet for 2021.

Tabell 3.1.1. Driftsregnskap for kap. 770 Tilskudd til Klima- og energiltak

Artsgrupper	Regnskap 2021	Dok. 3 2021*	Regulert bud. 2021	Regnskap 2020	Avvik 2021 (III-I)
000-099 Lønn og sosiale utgifter	10 130 260	10 830 000	9 332 418	9 229 303	-797 842
100-299 Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm.tj.produksjon	6 307 903	3 553 000	6 460 000	7 712 772	152 097
300-399 Kjøp av tjenester som erstatter komm.tj.produksjon					0
400-499 Overføringsutgifter	29 255 700	82 450 000	82 154 582	76 285 307	52 898 882
500-599 Finansutgifter og finanstransaksjoner	55	0	0	1 444	-55
Sum driftsutgifter	45 693 918	96 833 000	97 947 000	93 228 826	52 253 082
600-699 Salgsinntekter	0	0	0	0	0
700-799 Overføringsinntekter med krav til motytelse	1 696 589	206 000	1 320 000	1 387 383	-376 589
800-899 Overføringsinntekter uten krav til motytelse	0	6 130 000	0	0	0
900-999 Finansinntekter og finanstransaksjoner	3 192 667	0	6 130 000	4 235 767	2 937 333
Sum driftsinntekter	4 889 256	6 336 000	7 450 000	5 623 149	2 560 744
Kapitlets nettoresultat	40 804 662	90 497 000	90 497 000	87 605 677	49 692 338

* Bystyret vedtar kun sum driftsutgifter, sum driftsinntekter og nettoresultat pr. kapittel, jf. Dok 3.



Foto: Liz Palm, Velferdsetaten

Årsregnskapet viser til sammen et mindreforbruk på 52,9 millioner kroner sammenlignet med regulert budsjett. Avviket skyldes blant annet at gitte tilsagn i 2019 og 2020 var lavere enn tilsagnsrammen og dermed forventes lavere utbetaling påfølgende år. Nivået på antatt utbetaling lagt inn i regulert budsjett er et anslag basert på at gitte tilsagn i et budsjettår tilsvarer tilsagnsrammen.

900-999 Finansinntekter og finanstransaksjoner

Avvik mellom årsregnskap og regulert budsjett viser netto mindreinntekt på 2,9 millioner kroner. Posten inkluderer renteinntekter på låneporteføljen og fondskapitalen. Det har i 2021 vært et lavere rentenivå enn estimert i budsjettet.

Redegjørelse for budsjettreguleringer i løpet av 2021 (differanse mellom Dok 3 og regulert budsjett)

Avviket på kapitelets nettoresultat er 0,0 mill. kroner.

Årsaksforklaring til større avvik mellom regnskap 2021 og regnskap 2020

000-999 Lønn og sosiale utgifter

Avvik mellom lønnskostnad 2020 og 2021 viser en økning på 0,9 million kroner. Årsak er midlertidig økning av lønnskostnader i forbindelse med vikariat for personer i permisjon.

100-299 Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm.tj.produksjon

Avvik mellom årsregnskap 2020 og årsregnskap 2021 viser en samlet reduksjon på 1,4 millioner kroner. Denne reduksjonen skyldes i hovedsak reduksjon i utgifter til ekstern innholdsproduksjon og kjøp av medieflater.

400-499 Overføringsutgifter

Avvik skyldes i hovedsak lavere utbetaling av tilskudd i 2021 enn i 2020.

700-799 Overføringsinntekter med krav til motytelse

Avvik mellom inntekter fra regnskapsåret 2020 til 2021 viser en økning på 0,3 millioner kroner. Avviket skyldes to forhold. Det ene er en reduksjon i merverdiavgiftskompensasjon på 0,38 millioner kroner, og en økning i refusjon for sykelønn og fødselspenger på 0,68 millioner kroner.

900-999 Finansinntekter og finanstransaksjoner

Avvik mellom årsregnskap 2020 og årsregnskap 2021 viser en reduksjon i renteinntekter på 1 million kroner.

3.1.2 Kap. 771 Klimaetaten

Årsaksforklaring til avvik mellom regulert budsjett 2021 og regnskap 2021

Kapitlets nettoresultat:

Avviket mellom årsregnskapet og regulert budsjett viser et mindreforbruk på 21,1 millioner kroner, hvorav 18,5 millioner kroner er knyttet til det øremerkede prosjektet Klimavennlige jobbreiser. Det var i 2021 et stort etterslep i gjennomføring av tiltakene. Det er tidkrevende for virksomhetene å gjennomføre planlagt arbeid, noe som fører til forsinkelser i selve utbetalingene. Det øvrige mindreforbruket er en sammensetning av flere forhold, blant annet lavere utgifter til tiltaksutredninger og kommunikasjonsarbeid. (Tabell 3.2)

000-999 Lønn og sosiale utgifter

Avvik i lønnsutgifter viser en økning på 1,6 million kroner. Dette forklares ved økning i antall ansatte. Det er gjennom året ansatt en deltidsansatt til administrering av klimapilotene og opprettet en ny stilling på kommunikasjonsområdet for å ta ned konsulentutgifter. I tillegg har det blitt ansatt personer i vikariat for personer i permisjon og en midlertidig prosjektstilling.

100-299 Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm.tj.produksjon

Reduksjon i kjøp av varer og tjenester på 3,4 millioner kroner skyldes blant annet omdisponering av midler til lønnsutgifter og lavere utgifter til tiltaksutredninger.

300-399 Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm.tj.produksjon

Avvik mellom regnskap og regulert budsjett skyldes blant annet utbetalinger i form av støtteordning i prosjektet Klimavennlige jobbreiser. Prosjektet er i sin helhet budsjettet under 400-499 Overføringsutgifter.

400-499 Overføringsutgifter

Avvik mellom regnskap og regulert budsjett på 22,2 millioner kroner er i hovedsak knyttet til det øremerkede prosjektet Klimavennlige jobbreiser. Dette prosjektet har et samlet avvik mellom regnskap og regulert budsjett på 18,5 millioner kroner.

Tabell 3.1.2. Driftsregnskap for kap. 771 Klimaetaten

Artsgrupper	I	II	III	IV	V
	Regnskap 2021	Dok. 3 2021*	Regulert bud. 2021	Regnskap 2020	Avvik 2021 (III-I)
000-099 Lønn og sosiale utgifter	35 275 571	30 162 000	33 622 576	31 694 991	-1 652 995
100-299 Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm.tj.produksjon	16 936 817	17 692 000	20 379 179	18 331 922	3 442 362
300-399 Kjøp av tjenester som erstatter komm.tj.produksjon	5 800 499	4 048 000	3 500 000	3 533 710	-2 300 499
400-499 Overføringsutgifter	7 365 833	3 697 000	29 587 000	8 890 544	22 221 167
500-599 Finansutgifter og finanstransaksjoner	1 643	0	0	7 787	-1 643
Sum driftsutgifter	65 380 364	55 599 000	87 088 755	62 458 954	21 708 391
600-699 Salgsinntekter	5 976	0	0	1 685 006	-5 976
700-799 Overføringsinntekter med krav til motytelse	8 042 490	3 238 000	9 487 755	6 017 605	1 445 265
800-899 Overføringsinntekter uten krav til motytelse	809 914	2 428 000	0	0	-809 914
900-999 Finansinntekter og finanstransaksjoner	0	0	0	0	0
Sum driftsinntekter	8 858 380	5 666 000	9 487 755	7 702 611	629 375
Kapitlets nettoresultat	56 521 984	49 933 000	77 601 000	54 756 342	21 079 016

* Bystyret vedtar kun sum driftsutgifter, sum driftsinntekter og nettoresultat pr. kapittel, jf. Dok 3.

Redegjørelse for budsjettreguleringer i løpet av 2021 (differanse mellom Dok. 3 og regulert budsjett)

Differansen mellom nettoresultat i regulert budsjett viser en økning på 27,7 millioner kroner. Økningen forklares av overførbare midler fra 2020 til 2021 som følge av et mindreforbruk. Herunder øremerkede midler til prosjektet Klimavennlige jobbreiser på 24,5 millioner kroner og 3,2 millioner kroner i øvrig mindreforbruk.

Årsaksforklaring til større avvik mellom regnskap 2021 og regnskap 2020**000-999 Lønn og sosiale utgifter**

Avvik viser en økning på 3,6 million kroner. Årsak er økning i antall ansatte. Det er ansatt en deltidsansatt til administrering av klimapilotene og det er opprettet en ny stilling på kommunikasjonsområdet for å ta ned konsulentutgifter. I tillegg er det i 2021 flere vikariat for personer i permisjon og en midlertidig prosjektstilling.

100-299 Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm.tj.produksjon

Avvik viser en reduksjon på 1,4 millioner kroner. Årsak til avviket er sammensatt og skyldes lavere utgifter til blant annet konsulentbistand IKT, organisasjonsutvikling, forskning og utvikling, samt annen konsulentbistand.

300-399 Kjøp av tjenester som erstatter komm.tj.produksjon

Avvik viser en økning på 2,3 millioner kroner. Dette skyldes i hovedsak utbetalinger i form av støtteordning til sykkelverksted i forbindelse med prosjektet Klimavennlige jobbreiser.

800-899 Overføringsinntekter uten krav til motytelse

Avvik viser en økt inntekt på 0,8 million kroner og skyldes dekning av lønn til ansatte som bidrar inn i prosjekter og annet arbeid i kommune

3.1.3 Selvkostkapitlene

Klimaetaten har ingen selvkostkapitler.

3.1.4 Investeringsregnskap

Tabell 3.3 Investeringsregnskap for kap. 770 Tilskudd til klima- og energiltak

Artsgrupper	Regnskap 2021	Dok. 3 2021*	Regulert bud. 2021	Regnskap 2020	Avvik 2021 (III-I)
Artsgrupper					
000-099 Lønn og sosiale utgifter					
100-299 Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm.tj.produksjon					
300-399 Kjøp av tjenester som erstatter komm.tj.produksjon					
400-499 Overføringsutgifter					
500-599 Finansutgifter og finanstransaksjoner					
Sum investeringsutgifter					
600-699 Salgsinntekter					
700-799 Overføringsinntekter med krav til motytelse					
800-899 Overføringsinntekter uten krav til motytelse					
900-999 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-4 245 688			-4 044 612	4 245 688
Sum investeringsinntekter	-4 245 688			-4 044 612	4 245 688
Netto finansieringsbehov	-4 245 688			-4 044 612	4 245 688

* Bystyret vedtok sum utgifter (sum finansieringsbehov), sum inntekter (sum finansiering) og resultat (netto finansieringsbehov) pr. kapittel



Foto: Thomas Brun, NTB

Årsaksforklaring til avvik mellom regulert budsjett 2021 og regnskap 2021

900-999 Finansinntekter og finanstransaksjoner:

Avviket mellom regulert budsjett og regnskap for 2021 skyldes at det ikke er budsjettert inntekter på kapitelet, men det føres tilbakebetaling av lån med finansiering i Klima- og energifondet over investeringskapitelet. Låneordningen ble avvirket ved utgangen av 2015, men Klima- og energifondet har fortsatt en låneportefølje på 16,2 millioner kroner.

Årsaksforklaring til større avvik mellom regnskap 2021 og regnskap 2020

900-999 Finansinntekter og finanstransaksjoner:

Det er ingen større avvik mellom regnskapsårene.

3.1.5 Investeringsregnskap på prosjektnivå

Tabell 3.4.1 Investeringsprosjekter for kap. 770 Tilskudd til klima- og energiltak

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
Prosjektnavn	Prosjekt-nummer	Arts-gruppe	Bystyre-vedtatt ferdig (kv/år)	Faktisk/forventet ferdig (kv/år)	Dok 3 2021	Regulert budsjett 2021 (inkl. y.disp- fra 2020)	Regnskap 2021	Avvik (VII-VIII)	Kommentarer /årsak til avvik
Utlån	10407402	5			0	0	0	0	Det gis ikke lenger lån med finansiering over Klima- og energifondet
Sum kap.770									

* Budsjett- og regnskapstall skal kun være sum finansieringsbehov, dvs. sum artsgruppene 000-599

3.2 Noter i regnskapet

Noter til regnskap 2021 for kapittel 770 Klima- og energifondet og kapittel 771 Klimaetaten

Note 1 Regnskapsprinsipper

Regnskapet er ført etter anordningsprinsippet og god kommunal regnskapsskikk.

Alle kjente transaksjoner er tatt med i årsregnskapet.

Inntekter og utgifter i regnskapsåret som er kjente men ikke hhv. mottatt eller utbetalt, er regnskapsført med anslått beløp.

Note 2 Kapitalkonto

Spesifikasjon av kapitalkonto

i kroner og øre

Økning i formue (kreditposter i året)	Beløp
IB - Saldo pr. 01.01.2021	20 486 703,21
Aktivering av fast eiendom og anlegg	
Aktivering av utstyr, maskiner og transportmidler	
Kjøp av aksjer og andeler	
Oppskrivning av aksjer og andeler	
Utlån	
Avdrag på eksterne lån	
Endring pensjonsmidler	
Endring arbeidsgiveravgift av pensjonsmidler	
Estimatavvik pensjonsmidler	
Sum pr. 31.12.21	20 486 703,21
Redusert formue (debetposter i året)	Beløp
Salg av fast eiendom og anlegg	
Av- og nedskrivning av fast eiendom og anlegg	
Salg av utstyr, maskiner og transportmidler	
Av- og nedskrivning av utstyr, maskiner og transportmidler	
Salg av aksjer og andeler	
Nedskrivning av aksjer og andeler	
Avdrag på utlån (mottatte avdrag)	-4 245 688,44
Avskrivning sosiale utlån	
Avskrivning andre utlån	
Bruk av midler fra eksterne lån	
Endring pensjonsforpliktelser	
Endring arbeidsgiveravgift av pensjonsforpliktelse	
Estimatavvik pensjonsforpliktelser	
Finansiering av investeringsregnskapet	
UB - Saldo pr. 31.12.21	-16 241 014,77
Sum pr. 31.12.21	-20 486 703,21
Kontrollsum:	0,00

Note 3 Vesentlige endringer i regnskapsprinsipp, regnskapsestimat og korrigeringer av tidligere års feil

Det er ikke foretatt endringer i regnskapsprinsipper i regnskapsåret. Det er ikke bokført vesentlige korrigeringer av tidligere års feil.

BRF § 5-11 Faste noteopplysninger om eiendeler**Note 4 Varige driftsmidler**

Det er kun utlån som utgjør Klimaetatens anleggsmidler. Utlånene gjelder enøkprosjekter, og er ikke gjenstand for avskrivninger.

Note 5 Aksjer og andeler

Klimaetaten eier ingen aksjer eller andeler.

Note 6 Utlån

Utlån med formål å finansiere Enøk-tiltak hos privatpersoner og borettslag/sameier.

Fra og med år 2016 har Klimaetaten besluttet å ikke gi nye tilsagn om utlån til dette formålet og har i dag ingen forpliktelser til å yte nye utlån. Per 31.12.2021 utgjør resterende aktive lån med finansiering i Klima- og energifondet 16,2 millioner kroner.

Note 7 Markedsbaserte finansielle omløpsmidler og derivater

Ikke aktuell.

Note 8 Finansielle eiendeler og finansielle forpliktelser

I kapittel 770 Tilskudd til Klima- og energitiltak gir Klimaetaten tilsagn om tilskudd til gjennomføring av tiltak som bidrar til redusert CO₂-utslipp. Tilsagnene kan være gyldige inntil to år og har et maksimalbeløp på 1 million kroner. Tilskudd blir ikke utbetalt før tiltakene er gjennomført og ferdigrapporten er kontrollert og godkjent. Klimaetaten er bundet av tilsagnet i hele gyldighetsperioden.

Tilsagnsrammen for 2021 var på 120 millioner kroner. I løpet av året er det gitt tilsagn på til sammen 58,5 millioner kroner. Forpliktelser i form av gyldige tilsagn om tilskudd som ikke er ferdigmeldt beløper seg til 55,7 millioner kroner.

Tilknyttet kapittel 771 har Klimaetaten signert leiekontrakt, gyldig til 30.06.2025, med Oslobygg KF. Ellers er det ingen vesentlige økonomiske forpliktelser her.

BRF § 5-12 Faste noteopplysninger om lån, avdrag, pensjon og andre forpliktelser**Note 9 Lån**

Klimaetaten har ikke tatt opp lån for å finansiere egne eller andres investeringer i 2021.

Note 10 Vesentlige balanseførte leieforpliktelser (finansiell leasing)

Ikke aktuell.

Note 11 Verdi på lån som forfaller og må refinansieres i det året regnskapet legges fram

Ikke aktuell.

Note 12 Minimumsavdrag etter kommuneloven § 14-18 første ledd

Ikke aktuell.

Note 13 Pensjon

Ikke aktuell.

Note 14 Garanti

Ikke aktuell.

BRF 5-13 Faste noteopplysninger om andre forhold

Note 15 Bundne fond

Ikke aktuell.

Note 16 Selvkost

Klimaetaten omfattes ikke av reglene for selvkostberegninger, heller ikke den delen av virksomheten som i 2021 har blitt finansiert over Klima- og energifondet.

Note 17 Salg av aksjer klassifisert som finansielle anleggsmidler

Ikke aktuell.

Note 18 Ytelser til ledende personer i virksomheten

Skal ikke fylles ut.

Note 19 Godtgjørelse til revisor, fordelt på regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og rådgivning

Skal ikke fylles ut.

BRF 5-14 Separat resultatoppstilling for maritime og offshorerelaterte sikkerhetskurs

Note 20 Resultatoppstilling for maritime og offshorerelaterte sikkerhetskurs

Ikke aktuell.

BRF 5-15 Andre noteopplysninger i årsregnskapet og krav om nummerering av notene

Note 21 Særskilt øremerkede midler

Nedenstående tabeller viser:

Bruk av særskilt øremerkede midler som ble overført fra 2020 til 2021

Bruk og overføring av særskilt øremerkede midler fra 2021 til 2022

Prosjektnummer 37710001 Utarbeidelse av klimabudsjettveileder:

Prosjektet, som var et samarbeid med Trondheim Kommune og Hamar Kommune, fikk i 2019 et tilsagn fra Miljødirektoratet på inntil 4,3 millioner kroner. Prosjektet ble ferdigstilt høsten 2021 og sluttrapporten ble levert i november 2021. Prosjektet har mottatt totalt kr. 2,6 millioner kroner i tilskudd fra Miljødirektoratet, for hele prosjektperioden.

Prosjektnummer 37710002 Pilotby utslippsfri tungtransport:

Klimaetaten fikk i juli 2020 et tilsagn på 4,2 millioner kroner fra Miljødirektoratet for å gjennomføre prosjektet. Tilsagnet gjelder til 4. kvartal 2022, men prosjektet er planlagt å løpe frem til utgangen av 2025. Fullt tilskudd fra Miljødirektoratet er betinget av at Oslo kommune ved Klimaetaten bidrar med 4,3 millioner kroner i løpet av prosjektperioden.

Kostnadene i 2021 består i hovedsak av lønn til prosjektmedarbeidere og ekstern bistand til utredning og utvikling. Klimaetaten har mottatt 2,03 millioner kroner i tilskudd fra Miljødirektoratet i 2021, etter levering av delrapport i november 2021.

Bruk av særskilt øremerkede midler som ble overført fra 2020 til 2021:

I hele kroner

Kapittel Nr.	Kapitlets navn	Prosjekt-nummer	Prosjektets navn	Gruppe 1 eller 2 ^{a)}	Grunnlag for øremerking ^{b)}	Regulert budsjett	Regnskap	Avvik	Merknad ^{c)}
771	Klimaetaten	37710001	Utvikling av klimabudsjett-veileder	1		458 165	566 949	-108 784	
771	Klimaetaten	37710002	Pilotby utslippsfri tungtransport	1		255 014	343 221	-88 207	
			SUM GR 1	1		713 179	910 170	-196 991	
771	Klimaetaten	27710001	Klimavennlige jobbreiser	2	Dok 3 2020 (tidl. BYR 148/19)	28 869 975	4 337 145	24 532 830	Det har tatt tid å få inn søknader til støtteordningene. Gjennomføring kan være omfattende og tar tid ute hos virksomhetene.
			SUM GR 2	2		28 869 975	4 337 145	24 532 830	
771	Klimaetaten		TOTALT	1 og 2		29 583 154	5 247 315	24 335 839	

Bruk og overføring av særskilt øremerkede midler fra 2020 til 2021:

I hele kroner

Kapittel Nr.	Kapitlets navn	Prosjekt-nummer	Prosjektets navn	Gruppe 1 eller 2 ^{a)}	Grunnlag for øremerking ^{b)}	Regulert budsjett	Regnskap	Avvik	Merknad ^{c)}
771	Klimaetaten	37710001	Utvikling av klimabudsjett-veileder	1		-370 755	-480 928	110 173	Prosjektet er avsluttet i 2021.
771	Klimaetaten	37710002	Pilotby utslippsfri tungtransport	1		1 190 026	825 930	364 096	
771	Klimaetaten	37710003	Kampanje for fossilfri tungtransport	1		0	-19 700	19 700	
			SUM GR 1	1		819 271	325 302	493 969	
771	Klimaetaten	27710001	Klimavennlige jobbreiser	2	Dok 3 2020 (tidl. BYR 148/19)	24 532 000	6 047 868	18 484 132	Det er tidkrevende for virksomhetene å gjennomføre planlagt arbeid, noe som fører til forsinkelse i utbetalingene
			SUM GR 2	2		24 532 000	6 047 868	18 484 132	
771	Klimaetaten		TOTALT	1 og 2		25 351 271	6 373 170	18 978 101	

^{a)} Gruppe angis i henhold til definisjonene ovenfor.

^{b)} For kommunalt øremerkede midler skal det under Grunnlag for øremerking oppgis de vedtak som ligger til grunn for øremerkingen. Dette kan være gjort i Dok.3, vedtatt i en bystyre- eller byråds sak, eventuelt kan kapittelet ha fått viderefordelt øremerkede midler i en byrådens- eller kommunaldirektørens sak. Oppgi både vedtaksnummer og årstall.

^{c)} I merknadskolonnen skal det angis begrunnelse for hvorfor midlene ikke er anvendt i regnskapsåret

Prosjektnummer 37710003 Kampanje for fossilfri tungtransport:

Prosjektet ble igangsatt i 2021 og er forventet å være gjennomført ved slutten av 2022. Klimaetaten har fått tilskudd på 400.000 til prosjektet av Klimasats, som vil overføres etter rapportering i slutten av 2022. Tilskuddssummen tilsvarer egeninnsatsen Klimaetaten må tilføre prosjektet selv. I tillegg har Viken Fylkeskommune, ved Biogass Oslofjord, støttet prosjektet med 100.000, som er utbetalt i 2021. Prosjektkostnader ført i 2021 er knyttet til produksjon av kampanje-filmer.

Prosjektnummer 27710001 Klimavennlige jobbreiser:

Prosjektet utarbeider og håndterer støtteordninger for å fremme klimavennlige jobbreiser i kommunen. I Dok.3 2020 fikk Klimaetaten 25 millioner kroner for å utarbeide ulike støtteordninger. Overføringen fra 2020 til 2021 var 24,5 millioner kroner som ubrukte midler, jfr. byrådssak 105/21. Støtteordningen har pr. 31.12.2021 10,8 millioner kroner i ikke utbetalte, gitte tilsagn. I 2021 ble hele prosjektets midler bundet opp i tilsagn og avtaler. I likhet med foregående år er det i 2021 et stort etterslep i gjennomføring av tiltakene. Det er tidkrevende for virksomhetene å gjennomføre planlagt arbeid, noe som fører til forsinkelser i selve utbetalingene.

Note 22 Tap og avsetning til tap

Klimaetaten kjenner ikke til forhold som tilsier forventede tap på fordringer. Det er ingen konstaterte tap ved utgangen av 2021.

Note 23 Belastning av investeringsprosjekter med andel av administrative utgifter og byggelånsrenter

Note 23.1 Andel administrative utgifter

Ikke aktuell da Klimaetaten ikke har investeringsprosjekter.

Note 23.2 Byggelånsrenter

Ikke aktuell for bykassevirksomheter

Note 24 Investeringsoversikter

Note 24.1 Større pågående prosjekter

Ikke aktuell.

Note 24.2 Opplysning om vesentlige overføringer mottatt til finansiering av investeringer

Ikke aktuell.

Note 24.3 Investeringsavvik – kategorisert

Ikke aktuell

Note 25 Usikre forpliktelser og hendelser etter balansedagen

Klimaetaten kjenner ikke til hendelser og forhold oppstått frem til balansedagen som får betydning for regnskapet.

Note 26 Spesifikasjon av uvanlige og vesentlige poster og transaksjoner

Følgende poster anses å være vesentlig for etaten:

Tilskudd til Klima- og energiltak:

I 2021 er det regnskapsført 28,2 millioner kroner til klima- og energiltak. Dette inkluderer avsetning på 1,2

millioner kroner for tilskudd som er ferdigbehandlet i 2021, men som utbetales i 2022.

Utlån til Klima- og energiltak:

Det er ikke utbetalt nye lån i 2021. Mottatte avdrag på 4,2 millioner kroner er ført i investeringsregnskapet.

Avsetning til klimautstilling:

Det er utbetalt 4,5 millioner kroner til Universitetet i Oslo til produksjon av en flerårig klimautstilling i regi av Naturhistorisk Museum. Klimaetaten mottok i 2020 1,5 millioner kroner fra Utdanningsetaten i bidrag til utarbeidelse av klimautstillingen. Det ble gjort en avsetning av disse midlene i regnskapet for 2020 siden anskaffelsen ble forsinket. Anskaffelse og utbetaling er gjennomført i 2021.

Andre nærstående eksterne parter:

Det er utbetalt om lag 4,5 millioner kroner til Hyper Kommunikasjon AS. Av dette er 3,2 millioner kroner brukt til utvikling av markedsføringsmaterieell, drift og vedlikehold av nettsider, samt annet utredningsarbeid. Resterende 1,3 millioner knytter seg til kjøp av medieflater.

Note 27 Eiendeler, gjeld og EK overdratt fra KF ved etablering. Eiendeler, gjeld og EK

mottatt fra KF ved avvikling

Ikke aktuell.

Note 28 Mellomværende med KF

(Fordringer og gjeld internt i kommunen som ikke inngår i mellomregningsforholdet)

Klimaetaten har ingen fordringer eller gjeld internt med andre av bykassens virksomheter eller mot de kommunale foretak.

Note 29 Vesentlige leieforpliktelser

Klimaetaten signerte i 2020 leiekontrakt med Omsorgsbygg KF - som i ettertid er lagt under Oslobygg KF.

Note 30 Koronarapportering

Klimaetaten har hatt utgifter til inventar for hjemmekontor og renhold knyttet til korona.

Note 29 Vesentlige leieforpliktelser

Type avtale	Årlig driftsutgift	Avtalen utløper
Leasingavtale transportmidler		
Leiekontrakt lokaler	3 237	30.06.2025
Fast driftsavtale		

Note 30 Koronarapportering

Kap. nr	Kapittelnavn	Kategori	Regnskap	Regulert budsjett	Avvik	Budsjettjusteringssaker
		Merutgift	103	0	-103	Byråds sak 258/2021
		Mindreutgift				
		Mindre inntekt				
		Netto	103	0	-103	



4. Særskilt rapportering

Erfaringer og læring fra koronapandemien

Klimaetaten har på mange måter vært i en heldig situasjon i den pågående epidemien og alle ansatte ble raskt operative på hjemmekontor da pålegg om det kom. Vi har gjort erfaringer underveis i hele perioden og som en liten etat med en oversiktlig organisasjon har fleksibilitet og mulighet for å iverksette raske endringer vært særdeles viktig. Etaten gjennomførte en 10-faktor medarbeiderundersøkelse våren 2021. Hovedinntrykket av resultatene var en entydig positiv utvikling med høyest mulig deltakelse med svarprosenten på 100 %. Uten at vi kunne konkludere med om det var til tross for, eller på grunn av positive effekter av arbeidssituasjonen under korona-epidemien så viste resultatene stor fremgang på alle nivå (organisasjon og avdelinger) og på alle faktorer. I etterarbeidet forsøkte vi å oppsummere noen suksesskriterier knyttet til dette for å forsøke å i så stor grad som mulig få dette med oss videre i en «normal» situasjon etter korona. Det som ble trukket fram ganske unisont var stor grad av opplevd tillit, selvstendighet i arbeidet (autonomi) og fleksibilitet. Større ro og mindre forstyrrelser på hjemmekontoret ble også nevnt som viktig. Vi er imidlertid oppmerksom på at enkelte har hatt det utfordrende med isolasjon og hjemmekontor i dette året, og det ble derfor understreket på allmøtet at tallene ikke sier noe om hvordan hver enkelt har hatt det i perioden med pålagt hjemmekontor.

Vi vil også trekke fram følgende erfaringer og læringspunkter:

- Daglige morgenmøter har vært positivt og bidratt til at vi har sett hverandre og snakket sammen daglig, og teskelen for å ta kontakt via teams en til en har vært lav.
- Ledelse uten fysisk kontakt har nok vært mest krevende for lederne. Ansatte rapporterer i all hovedsak om lett tilgang til leder for avklaringer, oppfølging og tilbakemeldinger.
- Digitalisering i kvantesprang som vi ble «tvunget» til har vært utfordrende og en stor overgang men vi opplever å ha fått god støtte sentralt (UKE) og at vi nå sitter på god kompetanse og gode verktøy å ta med videre.
- Organisasjonskultur og arbeidsmiljø har naturlig nok hatt trange kår under pandemien, og spesielt utfordrende har det vært å ta imot nye ansatte på en god måte. Vi har brukt mulighetene innenfor regelverket og i perioder det har vært tillatt å møtes til å gjennomføre møter og seminarer for avdelingene og/eller hele etaten.
- Samhandling på tvers i etaten, og med eksterne har til tider vært utfordrende. Men vi har funnet løsninger og nye samhandlingsmåter underveis som har vært hensiktsmessige og effektive.
- Resultatoppnåelsen har gjennomgående vært god med tanke på kvalitet og mengde.

Tiltak for å forbedre service overfor innbyggere og næringsliv

Klimaetaten er opptatt av et godt samarbeid med byens næringsliv i arbeidet for å nå kommunens klimamål. Klimaetaten har ansvaret for nettverket Næring for klima, og formålet med nettverket er å skape en arena for dialog og samarbeid mellom kommunen og næringslivet om å nå klimamålene, og å mobilisere næringsliv og andre virksomheter til aktivt å bidra til å nå Oslos klimamål mot 2030. Nettverket samler næringsliv og ulike deler av kommunen til læring, dialog og samarbeid om klimatiltak og løsninger. Næring for klima gjør det også enklere for bedrifter å komme i dialog med Oslo kommune om klimatiltak.

Klimaetaten har en kontinuerlig målsetting om å gjøre tilskuddsordningene i Klima- og energifondet bedre kjent og tilgjengelig for byens innbyggere og næringsliv, og vi har i 2021 markedsført ordningene både ovenfor næringsliv og publikum. På nettsiden klimatilskudd.no ligger det utfyllende informasjon om alle Klimaetatens tilskuddsordninger. I løpet av året har nettsiden blitt oppgradert slik at den nå fremstår som mer oversiktlig, samtidig som søkere finner relevant informasjon.



Foto: Geir Olsen, NTB

Saksbehandlingstid

Klimaetaten saksbehandler søknader til klimatilskudd. Saksbehandlingen følger forvaltningsloven og byrådens retningslinjer for svarfrister i Oslo kommune. Restanselister i saksbehandlingssystemet til søknader for klimatilskudd gjennomgås regelmessig for å sikre at saker ikke blir liggende til behandling lenger enn nødvendig. Klima- og energifondet mottok i 2021 om lag 3 300 henvendelser på epost og 916 søknader gjennom det digitale saksbehandlingssystemet til etaten, KEFSYS. Svarfrist på generelle henvendelser via epost er satt til en uke, behandlingstid på søknader er satt til to uker og behandlingstid på ferdigmeldinger (anmodning om utbetaling av tilskudd i en sak) er satt til seks uker. Søknader og ferdigmeldinger som kommer på epost får foreløpig svar innen én ordinær arbeidsdag. I 2021 fikk vi 1 088 henvendelser via Enøktelefonen, som hadde åpningstid tirsdag til fredag fra 09:00 til 13:00.

Handlingsplan for mennesker og funksjonsnedsettelse

Klimaetaten er en liten etat og med relativt liten publikumskontakt, og har derfor fokusert på vårt ansvar som arbeidsgiver for å sikre mangfold og tilrettelegging for egne ansatte. Som arbeidsgiver følger vi likestillings- og diskrimineringsloven (blant annet §6 Forbud mot diskriminering og §22 Rett til individuell tilrettelegging for arbeidssøkere og arbeidstakere) og andre førende dokumenter i Oslo kommune. Det er ikke utarbeidet en egen handlingsplan for mennesker med funksjonsnedsettelse, men det er innarbeidet i handlingsplan for likestilling og mangfold. Planen skal til behandling i AMU i 1. Kvartal 2022 og deretter godkjennes (tabell 4.4)

Vi ser på mangfold som en styrke og har fokus på dette i alle rekrutteringsprosesser. Vi legger vekt på fleksibel tilrettelegging av arbeidstid og arbeidsforhold dersom det er behov for det, lokalene våre er tilpasset både når det gjelder tilkomst og bruk for mennesker med funksjonshemming.

Etaten har utarbeidet utkast til handlingsplan for likestilling og mangfold som også omfatter funksjonsnedsettelse. Tiltakene i denne tabellen skal til videre behandling i etatens organer for samhandling og medbestemmelse (AMU/MBU) og status/måloppnåelse blir rapportert i neste årsberetning (tabell 4.8.4)

Tabell 4.4. Handlingsplan for mennsker med funksjonsnedsettelse

Områder fra handlingsplanen	Ja/nei
Har virksomheten utarbeidet handlingsplan for mennesker med funksjonsnedsettelse?	Under utarbeidelse for 2022 som del av handlingsplan for likestilling og mangfold
Er det utarbeidet konkrete tiltak på handlingsplanens satsingsområder? 1)	Se neste tabell
Tiltak gjennomført i 2021	
1.	Personal og HR-rådgiver har fått presentasjon av rekrutteringsordningen i kommunen
2.	Vi har deltatt i arbeidsgruppe som har vært rådgivende ved utvikling av onlineprogrammet Mangfoldsledelse

Tabell 4.8.4. Likestillingstiltak

Likestillings- og mangfoldstiltak*	Bakgrunn /tilstand	Mål for tiltaket	Beskrivelse av tiltaket	Status på rapporteringstidspunktet/ måloppnåelse
Tiltak 1 omfatter rekruttering	Noe skjev- og underrepresentasjon når det gjelder kjønn, etnisitet og funksjonshemming.	Følge lovverk og reglement og sikre lik behandling, og i den grad det er mulig bruke rekruttering til å utjevne forskjeller i kjønn, etnisitet, alder og funksjon.	Innkalling til intervju etter reglement for å sikre kvalifiserte underrepresenterte grupper til intervju. Vurdere Rekrutteringsordningen for funksjonshemmede ved utlysning av egnede stillinger. Ved like godt kvalifiserte kandidater skal underrepresentert gruppe vurderes prioritert for instilling.	Handlingsplan implementeres i 2022.
Tiltak 2 omfatter lønns- og arbeidsvilkår		Hindre diskriminering og forskjellsbehandling	Følge etatens lønnspolitikk nedfelt i dokumentet "Lønnspolitikk for Klimaetaten"	Handlingsplan implementeres i 2022.
Tiltak 3 omfatter karriere- og utviklingsmuligheter	To ansatte har søkt og fått interne stillinger i henholdsvis KLI og Oslo kommune i 2021. Stedfortreder for leder hentes primært internt ved permisjoner. Forespørsler om kurs og utviklingsmuligheter behandles fortløpende av nærmeste leder og det settes jevnlig opp bedriftsinterne kurs.	Alle skal ha like muligheter	Ansatte oppfordres aktivt til å be om kurs/utviklingsmuligheter. Fast punkt med handlingsplan i årlig medarbeidersamtale	Handlingsplan implementeres i 2022.
Tiltak 4 omfatter tilrettelegging/universell utforming av lokaler	God tilgang og tilgjengelighet for alle i kontorlokalet.	Alle, uavhengig av funksjonsnedsettelse, skal ha tilgang til lokale og fasiliteter	Tilgang og tilgjengelighet til lokaler sikres gjennom å holde god orden og ryddighet. Utvikling av nye systemer og plattformer inkluderer universell utforming (lesbarhet, skriftstørrelse o.l.)	Handlingsplan implementeres i 2022.
Tiltak 5 omfatter mulighet for å kunne kombinere arbeid og familieliv	Klimaetaten har gode og fleksible ordninger og fullt utstyrt hjemmekontor for alle.	Tilrettelegge for ansatte som har særskilte omsorgsbehov	Bruk av fleksitidsordninger og velferdspemisjoner, sammen med fullt utstyrt hjemmekontor	Handlingsplan implementeres i 2022.
Tiltak 6 omfatter kompetanseutvikling	Nytt nettbasert kurs i mangfoldsledelse for ledere gjennomføres i 2022. Behov for informasjon til ledere om rekrutteringsordningen.	Være oppdatert på lovverk og ordninger i kommunen (som for eksempel Rekrutteringsordningen)	Alle relevante roller i organisasjonen skal få fortløpende informasjon og opplæring i nye tiltak og ordninger for å hindre diskriminering, og forskjellsbehandling, og utjevne forskjeller.	Handlingsplan implementeres i 2022.

Universell utforming

Det er et mål om at alle virksomheter i Oslo kommune skal ha implementert krav til universell utforming innen sine ansvarsområder innen utgangen av 2025.

Klimaetaten leier lokaler i Olav V gate 4 av Oslobygg KF. Våre lokaler er universelt utformet og tilpasset med heis og alt på ett plan uten dørstokker. God tilgjengelighet og fungering i lokalene gjør oss i stand til å ta imot mennesker med funksjonshemming som besøkende og som ansatte (tabell 4.5)

Tiltak/aktiviteter i tråd med Oslo kommunes folkehelseplan

Det er positive synergieffekter mellom tiltak for å redusere klimagassutslipp og være en klimarobust by og tiltak som bidrar til bedre folkehelse. Klimaetaten er i sin rolle som fagetat og pådriver på klimaområdet i tett samarbeid med flere av virksomhetene og byrådsavdelingene som har direkte ansvar for tiltak i Oslo kommunes folkehelseplan. (tabell 4.6)

Klimaetaten har ansvar for å følge opp Byrådets forslag til klimastrategi for Oslo mot 2030 (Byrådssak 2019/2014), hvor det står «at klimatiltak som bidrar til en samfunnsutvikling som fremmer folkehelse og miljøperspektiv skal prioriteres. Folkehelseplan for Oslo skal ligge til grunn for klimaarbeidet.» Flere av satsingsområdene i strategien er i tråd med Oslo kommunes folkehelseplan og følges opp gjennom kommunens ordinære styringssystemer, for eksempel klimabudsjettet.

I 2021 har det vært flere prosesser der Klimaetaten har belyst mobilitet på vei ut av korona og hvordan Oslo skal tilrettelegge for at befolkningen skal holde på de gode vanene med å gå og sykle mer også etter pandemien. Arbeidet som gjøres på overgangen til mer miljøvennlige transportformer som øker fysisk aktivitet bidrar generelt til bedre folkehelse. Overgangen til nullutslipp i transportsektoren vil også redusere støy og lokal forurensning av NO2 og derfor gi et bedre bo- og oppholdsmiljø for befolkningen i områdene langs veinettet. Det er også igangsatt et arbeid med å se på sosiale effekter av klimatiltak.

Klimakommunikasjon er et prioritert arbeidsområde i Klimaetaten, og synergieffektene mellom helse og klima omtales ofte i våre kommunikasjonskanaler. Flere av sakene som er publisert på klimaoslo.no og i sosiale medier inspirerer til klimavennlig adferd med udiskutabel helseeffekt. Se mer [på KlimaOslo.no](https://klimaoslo.no)

Tabell 4.5. Universell utforming

Problemstilling	Ja/nei	Kommentarer
Har virksomheten utarbeidet handlingsplan for universell utforming?	Nei	Dette har ikke blitt prioritert da vi mener å ha gode universelt utformede lokaler.
Er tiltak i handlingsplanen a) Behovsvurdert b) Kostnadsberegnet		
Har virksomhetene gjennomført opplæring/deltatt på kurs i krav til universell utforming?	Nei	
Er det søkt om tilskudd til evt. tiltak i handlingsplanen?		
Ved JA i spørsmålet over: Kommenter fra hvilken/hvilke tilskuddsordning det i så fall er søkt om tilskudd		

Tabell 4.6. Folkeleisetiltak

Strategi 1 Folkehelse der folk lever sine liv						
Hovedsatsing 2 – En grønn og aktiv by som fremmer fysisk og psykisk helse						
Hvilket/hvilke tiltak i	Virksomhetens navn på tiltak	Hovedansvarlig og samarbeidspartnere i det aktuelle tiltaket	Årstall for start og slutt, eller løpende	Målsetning og målgruppe for tiltaket	Kort beskrivelse av tiltaket	Blir tiltaket evaluert? Hvis ja, beskriv hvilken type evaluering
3, 9, 10	<p>Satsingsområder i klimastrategi 2030:</p> <p>1. Oslo skal forvalte Marka slik at karbonlagrene i skogen ivaretas, gi naturen mulighet til å tilpasse seg klimaendringene slik at Markas bidrag til å forebygge konsekvenser av klimaendringene bevarer</p> <p>2. Oslo skal bevare og restaurere vassdrag, fjord, parker og friområder. Oslo skal utvikle byen innenfra og ut og fortette ved kollektivknutepunkter.</p> <p>3. Gange, sykkel og kollektivtrafikk skal være førstevalg for reiser i Oslo. Biltrafikken skal reduseres med 20 % innen 2023 og en tredel innen 2030, sammenliknet med 2015.</p> <p>Tiltak i klimabudsjettet: Bilfritt byliv, kraftfulle fremkommelighets-tiltak, tilrettelegging for økt sykkel og gange, beboerparkering, klimavennlig byutvikling med fortetting.</p>	Byråds-avdeling for byutvikling, Byråds-avdeling for miljø og samferdsel, bydelene, Bymiljøetaten. Eiendom og byfornyelses-etaten, Plan- og bygningsetaten	Løpende	<p>Målsetning: Redusere direkte klimagassutslipp med 95% innen 2030 og være klimarobust i møtet med klimaendringene.</p> <p>Målgruppe: kommunens virksomheter, befolkningen, næringslivet.</p>	<p>Redusere transport som medfører klimagassutslipp og øke reiser med kollektiv, sykkel og gange.</p> <p>Satsingsområdene i Klimastrategien fremmer ivaretagelse og utvikling av grøntstruktur og vann som ressurs i bybildet. I tillegg legger strategien opp til at gange, sykkel og kollektivtrafikk prioriteres i gatene over privatbilen blant annet ved å framskynde byggingen av sykkelinfrastruktur, gjøre det billigere å reise kollektivt, prioritere universell utforming, utvide kollektivtilbudet i ytre bydeler av byen og på tvers av byen.</p>	Løpende oppfølging gjennom ordinær økonomioppfølging gjennom året.

Fortsettelse av tabell 4.6. Folkehelseiltak

Strategi 2 Folkehelsearbeid – et felles ansvar**Strategi 2 inneholder mål og tiltak rettet mot kommunens virksomheter til støtte for strategi 1.**

Tiltaksnummer i Folkehelseplanen	Virksomhetens navn på tiltak/ oppgave	Hovedansvarlig og samarbeidspartnere i det aktuelle tiltaket	Årstall for start og slutt, eller løpende	Målsetning og målgruppe for tiltaket/ oppgaven	Kort beskrivelse av tiltaket/ oppgaven	Blir tiltaket evaluert? Hvis ja, beskriv hvilken type evaluering
1 og 2	Oppdatering av klimagasstatistikken på Oslo kommunes statistikkdatabank og klimakommunikasjon	Byrådsavdeling for finans, Helseetaten, Bymiljøetaten, Utdanningsetaten. Byrådsavdelingene, bydelene, etatene, foretakene	Årlig	Målsetning og målgruppe: gjøre utslippsstatistikken for Oslo by tilgjengelig for virksomheter og publikum.	Statistikk-databanken oppdateres med nye data på klimagassutslipp for alle utslippssektorer årlig. Klimaetaten kommuniserer resultater gjennom f.eks. klimabudsjettet og klimaoslo.no	Nei
4	Klimakommunikasjon	Byrådsavdelingene, bydelene, etatene, foretakene	Løpende	Målsetning og målgruppe: gjøre klima og klimakonsekvenser kjent for virksomheter, befolkning, næringsliv og andre interessenter	Klimaetaten publiserer løpende artikler på klimaoslo.no* om viktige miljøfaktorer. I tillegg brukes Facebook og andre sosiale medier.	Ja, det kjøres jevnlig rapporter på besøk/treff på nettsidene.
8	Hensyn til folkehelse i klimaarbeidet	Byrådsavdelingene, bydelene, etatene, foretakene	Løpende	Målsetning og målgruppe: sikre at synergieffekter mellom klima og folkehelse ivaretas i etatens arbeid. Målgruppe: virksomheter, befolkning, næringsliv og andre interessenter	Klimaetaten vurderer og kommuniserer synergieffekter mellom klimatiltak og folkehelse i klimabudsjett og ny klimastrategi.	Nei
9	Rapportering på tiltak i folkehelseplanen	Byrådsavdelingene, bydelene, etatene, foretakene; Helseetaten	Årlig	Målsetning: vise hvordan Klimaetaten arbeider for å sikre hensyn og synergieffekter mellom klima, miljø og folkehelse. Målgruppe: virksomheter, befolkning, næringsliv og andre interessenter	Klimaetatens årsberetning 2020	Nei
10	Kontaktperson for folkehelsearbeidet	Byrådsavdelingene, bydelene, etatene, foretakene;	Løpende	Målsetning og målgruppe: forankre folkehelsearbeidet i egen virksomhet.	En rådgiver i klimafaglig avdeling er oppnevnt som kontaktperson og deltar i nettverket. I tillegg sitter Klimaetaten i ressursgruppen til Helseetaten for arbeidet med ny folkehelsestrategi.	Nei
13	Samarbeid klima og folkehelse	Byrådsavdelingene, bydelene, etatene, foretakene;	-	Målsetning og målgruppe: samarbeid med relevante aktører for å fremme synergieffekter mellom klima og folkehelse på tiltak og aktiviteter.	Klimaetaten jobber med metodikk for å kunne inkludere vurdering av folkehelseeffekter av klimatiltak (inkl. bl.a. fordelingskonsekvenser), men dette er et langsiktig utviklingsløp.	Nei

Likestillingstiltak rettet mot byens innbyggere

Klimaetaten skal i sitt arbeid bidra til likestilling og mangfold, både intern og eksternt. Etatens ansatte skal som del av dette møte samarbeidspartnere og publikum på en likeverdig måte uavhengig av kjønn, rase, etnisk bakgrunn, politisk eller religiøs oppfatning. Klimaetaten har begrenset publikumskontakt og har derfor ikke tilrettelagt tjenestetilbud i sitt samfunnsoppdrag. Arbeid med likestilling og mangfold er da i hovedsak fokusert på interne prosesser og i rekrutteringsprosesser.

Rapportering innen HR-området – helse- miljø og sikkerheter (HMS)

Likestilling og mangfold i arbeidsgiverrollen

Som arbeidsgiver følger vi likestillings- og diskrimineringsloven (blant annet §6 Forbud mot diskriminering og §22 Rett til individuell tilrettelegging for arbeidssøkere og arbeidstakere) og andre førende dokumenter i Oslo kommune. Vi har som mål å ha en jevnest mulig kjønnsbalanse i avdelingene og i etaten, men vi ser at i noen sammenhenger er søkermassen til stillinger ujevn og til tider svært ujevn når det gjelder kjønnsfordeling. Kjønnsbalansen blant ansatte har blitt noe mer skjevfordelt, men vi ser at lønnsubalansen har minket og dette er en utvikling vi ser positivt på og følger opp videre (tabell 4.7, 4.8.1 og 4.8.2)

Tabell 4.7. Diskriminering

Problemstilling	Ja	Nei
Har virksomheten laget en plan for mangfold og likeverd - og mot diskriminering?		X
Hvis ja - er dette		
I en egen plan		
I overordnede planer		
Hvis ja - gjelder plan og mål tiltak for alle diskrimineringsgrunnlag?		
Hvis nei, gjelder planen (mulig å krysse av flere)?		
Flerkulturelt mangfold		
Kjønns- og seksualitetsmangfold		
Funksjonsmangfold /universell utforming		
Har virksomheten gjennomført opplæring for sine ansatte?	X	
Hvis ja - gjelder dette (mulig å krysse av flere)?		
Likeverdige tjenester		
Representativ rekruttering	X	
Holdningsarbeid		
Har virksomheten har oppnevnt en OXLO-kontakt?		X
Har virksomheten deltatt som mentor i OXLO-mentorordning?	X	
Beskriv kort ett (eller flere) eksempel på beste praksis?		

Tabell 4.8.1 Likestilling og mangfold

Tilstandsanalyse	Ja	Nei	Hvis nei, hvorfor ikke?
Har virksomheten i løpet av 2021 undersøkt om det finnes risiko for diskriminering eller andre hindre for likestilling?*	X		

Heltidskultur

Klimaetaten forholder seg til hovedregel om hele stillinger og fast ansettelse og har, som instruert av byrådsvedtak i sak 1095/15 i 2021 utarbeidet handlingsplan for å unngå ulovlige ansettelse. Oslo kommune skal ikke lenger bruke aml § 14-9 (2) bokstav f), som gir alminnelig adgang til midlertidige ansettelse i inntil 12 måneder, som hjemmel for midlertidige ansettelse. Dette innebærer at midlertidige ansettelse i enten skal være hjemlet i aml § 14-9 (2) bokstav b) – vikariater, eller i aml § 14-9 (2) bokstav a) når arbeidet er av midlertidig karakter, i all hovedsak vil dette være prosjektstillinger eller avgrensede oppdrag. (tabell 4.8.3)

I 2021 har antallet midlertidige ansettelse vært høyere enn vanlig, og en hovedårsak til det er at vi har mange ansatte i foreldrepermisjon og disse har blitt erstattet av vikariater.

HMS-forhold

HMS i koronaens tid med hjemmekontor det meste av året, har for Klimaetaten sin del handlet mest om å sikre at ansatte har nødvendig utstyr og tilgang for å kunne jobbe effektivt fra hjemmekontor samt nødvendig oppfølging fra leder og kontakt med avdeling og kollegaer. En utfordring har vært å holde det sosiale livet i gang, og vi har vært heldige som i de tidsrommene det var mulig har fått avviklet både halvårsseminar med overnatting for alle ansatte, en del avdelingssamlinger og julebord for hele etaten. Vi har avholdt fem møter i Arbeidsmiljøutvalget gjennom året, hvor koronasituasjonen har vært tema i flere saker, vi har gjennomført 10-faktor medarbeiderundersøkelse og vi har gjennomført en vernerunde med involvering fra alle ansatte på slutten av året (tabell 4.8.5)

Tabell 4.8.2. Kjønn og lønn

Kategori		Kjønnsbalanse			Lønnsbalanse		
		Menn %	Kvinner %	Total (N)	Menn (kr)	Kvinner (kr)	Kvinner andel av menn %
Totalt i virksomheten	2020	24	76	50	809	745	92
	2019	28	72	41	801	716	89
Toppleders ledergruppe inkl. toppleder	2020	50	50	4	1057	1064	101
	2019	50	50	4	1021	1031	101
Stillingskategori 1 Spesialkonsulent:	2020	14	86	7	612	609	99
	2019	40	60	5	591	578	98
Stillingskategori 2: Spesialkonsulent II	2020	19	81	32	690	727	105
	2019	13	87	23	671	703	105
Stillingskategori 3: Seniorkonsulent	2020	44	56	9	913	868	95
	2019	60	40	8	875	802	92

Tabell 4.8.3 Heltid, deltid og midlertidig ansatte

	Alle ansatte	Heltid			Deltid			Ufrivillig deltid			Midlertidig ansatte		
		Totalt	Menn %	Kvinner %	Totalt	Menn %	Kvinner %	Totalt	Menn %	Kvinner %	Totalt	Menn %	Kvinner %
2021	50	36	19	81	4	50	50	0	0	0	6	67	33
2020	41	37	40	60	3	33	67				6	0	100

Tabell 4.8.5. HMS

	Ja	Nei	Hvis nei, kommentarer
Er det fastsatt oppdaterte mål på HMS-området?	X		
Med utgangspunkt i målformuleringene, er det utarbeidet tiltaksplaner/handlingsplaner?	X		Delvis gjennomført, men for eksempel brannøvelse er ikke gjennomført i 2021 på grunn av korona og hjemmekontor
Er handlingsplaner/tiltaksplaner innpasset i de årlige budsjetter og økonomiplaner?			Det har ikke vært tiltak i 2021 som har hatt større behov for budsjett
ARBEIDSTID			
Har virksomheten etablert rutiner og internkontroll for å sikre etterlevelse av arbeidsmiljølovens arbeidstids- bestemmelser og som fanger opp og retter eventuelle avvik som fremkommer, jf. rundskriv 31/2020?	X		AML-brudd inngår i den månedlige økonomi- og administrasjonsrapport til ledelsen. Ved eventuelle nye brudd undersøkes årsaken til bruddet, og tiltak iverksettes.
Har virksomheten løpende kontroll med arbeidstiden, både for å sikre at rammene for arbeidstid blir fulgt og for å sikre en vurdering av at arbeidstidsordningene er forsvarlig?	X		Se over
Virksomheten bes oppgi antall brudd på arbeidsmiljølovens arbeidstidsbestemmelser i 2021.	Antall: 0		
Hvordan har virksomheten behandlet bruddene i AMU?	Kommentar		
Har virksomheten involvert vernetjensten i arbeidet med oppfølging av brudd på arbeidstidsbestemmelsene?	X		Rapportert på møte i AMU 16.12.2021
TRAKASSERING			
Hva gjør virksomheten for å hindre trakassering, seksuell trakassering og kjønnsbasert vold?	Det er ikke vurdert som noen risiko for at våre ansatte utsettes for dette hverken fra andre ansatte eller fra publikum/utenforstående. Lokaler er godt sikret, og vanlige varslingsrutiner dekker mulig risiko blant egne ansatte.		
VOLD OG TRUSLER			
Har virksomheten gjennomført risikovurdering som omhandler vold og trusler ved utførelse av arbeidet?	X		Virksomheten er lite utsatt for vold og trusler fra publikum. Kontakt med publikum foregår i alle hovedsak via digitale kanaler. Våre lokaler er sikret med adgangskort i to ledd og det er liten risiko for at individer med hensikt å utsette ansatte for vold og trusler kan ta seg inn i våre lokaler. Det er allikevel tatt med i ROS analysen i forbindelse med oppdatering av beredskapsplan pga karakteren a vårt arbeid (mulig upopulære politiske saker)
Har virksomheten etablert rutiner som sikrer opplæring og øvelse i forebygging og håndtering av vold- og trusselsituasjoner?		X	Legges inn i HMS-opplæring av nye ansatte
Har virksomheten iverksatt tiltak for å redusere risiko for vold og trusler?		X	Svært liten risiko og minimalt med publikumskontakt og ingen hendelser så langt i etatens historie.
Har virksomheten rutiner for å sikre registrering av vold og trusler i HMS-modulen i HR-systemet?		X	Se over
Har virksomheten etablert rutiner som sikrer nødvendig oppfølging av arbeidstaker som har vært utsatt for vold og trussel om vold?		X	Se over
Har virksomheten rutiner for å sikre varsling av dødsulykker og alvorlige ulykker til Arbeidstilsynet og nærmeste politimyndighet?		X	Se over

Sykefravær

Sykefraværet har gått noe ned i 2021 sammenlignet med 2020 og holder seg godt innenfor målet på 4 %. (tabell 4.8.6)

Bruk av konsulenter

Kommentarer til tabellen:

På grunnlag av føringene i rundskrivet til årsberetningen 2021 (39/2021) har vi benyttet spørremal «OKS203 Eksterne konsulenter» i UBW for rapportering av konsulentutgifter. Klimaetaten viser til rapporteringen av konsulentutgifter i årsberetningen for 2020, hvor det ble redegjort for at konsulentutgiftene i 2020 ble til sammen 12,4 millioner kroner. For regnskapsåret 2021 er i utgangspunktet alle konsulentutgifter ført på artskonto 270. Beløp på 4,5 millioner kroner betalt til UiO som gjelder Klimautstilling tas ikke med her da dette tidligere ikke har blitt definert som konsulentutgifter. Samlet konsulentutgifter for 2021 er 9,7 millioner kroner. Dette er en reduksjon på 2,7 millioner kroner fra 2020, som skyldes mindre bruk av konsulenter innenfor IKT, kommunikasjonsarbeid og rekruttering (tabell 4.9.1)

Konsulentbruk - Investering

Etaten har ikke utgifter til ekstern konsulentbistand i investeringsregnskapet.

Tabell 4.8.6 Sykefravær

Sykefravær i %	Resultat 2020	Mål 2021	Resultat 2021
Menn	0,59		3,65
Kvinner	4,79		2,68
Totalt	3,52	4,00	2,89

Tabell. 4.9.1. Bruk av ekstern konsulentbistand i kommunens virksomheter - Driftregnskapet

Har virksomheten utarbeidet en strategi for bruk av konsulenter?	Ja	X
	Nei	

Tall i mill. kr.

Kategori av kjøp / Type konsulent- tjeneste	Pålagt ekstern evaluering / behov for uavhengighet		Øvrig ekstern konsulentbistand i stedet for egenrekruttering	
	2020	2021	2020	2021
Prosjektering				
Regnskap pr. 31.12. i mill kr				
Byggeledelse				
Regnskap pr. 31.12. i mill kr				
Kvalitet og kontroll				
Regnskap pr. 31.12. i mill kr				
IT				
Regnskap pr. 31.12. i mill kr			1,4	0,8
Organisasjon og organisasjonsutvikling				
Regnskap pr. 31.12. i mill kr			0,9	0,6
HMS				
Regnskap pr. 31.12. i mill kr				
Andre konsulenttenester				
Regnskap pr. 31.12. i mill kr			10,1	8,3



Foto: Thoms Brun, NTB

5. Miljø- og klimarapportering 2021

Klimaetatens miljø- og klimafotavtrykk

Klimaetaten er miljøfyrtårnsertifisert, og ble re-sertifisert i desember 2021. Sertifiseringen innebærer at Klimaetaten blant annet følger følgende prinsipper:

- Har miljøstasjoner for sortering av avfall
- Opprettet miljøpolicy for å sikre mest mulig klima- og miljøvennlig bruk av lokaler og bruk i tjenester i daglig arbeid
- Setter krav om miljøsertifisering som kvalifikasjonskrav ved innkjøp
- Bestiller hovedsakelig offentlig transport utarbeider årlig Klima- og miljørapport
- Rutiner for opplæring av ansatte for grunnleggende HMS arbeid som inkluderer ytre miljø
- Utarbeider årlig klima- og miljørapport

Klimaetaten eier ingen kjøretøy eller anleggsmaskiner, og har ikke kantine.

Klimabudsjett

Her følger rapporteringen på tiltakene Klimaetaten er ansvarlig for i Klimabudsjettet (tabell 5.2, A og B)

Tabell 5.2. Klimabudsjett, tabell A

Tiltak fra tabell 2.2a og 2.2b i klimabudsjett 2021	Resultat-indikator	Måltall 2021	Status 1.	Status 2.	Status per 31.12. 2021	Årsak til avvik	Avbøtende tiltak
7: Tilskuddsordning for taxi	Prosentandel av drosjer i Oslo som er utslippsfrie	10 %	N/A	N/A	N/A	Før frislippet av drosjeløyver hentet BYM inn denne informasjonen fra drosjesentralene. Nå som drosjesjåfører ikke lenger trenger å være tilknyttet en sentral, er det utfordrende å få inn en nøyaktig prosentandel.	I 2022 vil vi ha et nytt måltall som vi kan følge opp ved å hente inn tall fra eget saksbehandlings-system.
8; 20: Tilskuddsordninger for overgang til utslippsfrie vare- og nyttetransport. Bidra til å fremme nasjonale tilskuddsordninger	Prosentandel av nye registreringer av varebiler i Oslo som er elektriske	30%	36 %	35 %	32 %		
10: Kommunalt samarbeid for å redusere utslipp fra massetransport	Samarbeidet fører til et virkemiddel til klimabudsjettet 2022	JA	N/A	N/A	JA		
10: Pilotprosjekter for utslippsfri massetransport i Hovinbyen	Sikre finansiering til og fremdrift i pilotprosjekt	Mål om å sikre finansiering og fremdrift	50% (finansiering sikret)	50% (finansiering sikret)	100%		
11: Pilotby for utslippsfri tungtransport	Prosentandel av nybilsalg/bestandstall av tunge kjøretøy i Oslo som er utslippsfritt/gasskjøretøy	5 % av nye , tunge kjøretøy er utslippfritt/på biogass	15 %	9 %	11 %		
18: Nullutslipp/bærekraftig biodrivstoff i transport ved innkjøp av varer og tjenester	Andel nye kontrakter som innebærer transport hvor det stilles standard miljøkrav til transport	100 %	-	-	100%		

19: Klimavennlige jobbreiser Støtteordning og sertifisering i kommunen	Andel av de avsatte midlene som er gitt i tilsagn*	100 %	53%	100%	100 %		
19: Klimavennlige jobbreiser Tilskuddsordning rettet mot private	Antall bedrifter som i 2021 planlegger å gjennomføre tiltak for å legge til rette for smarte jobbreiser	30	9	12	45	Høsten 2021 hadde vi en kampanjeordning for sykkelservice og piggdekk I bedrifter. Gjennom kampanjeordningen ga vi 23 tilsagn, som gjorde at vi for året endte over prognosen.	
21: Nullutslipp/bærekraftig biodrivstoff i busser utover Ruter	Andel nye registrerte busser i Oslo som er nullutslipp eller går på biodrivstoff	10 %	-	3%**	6%**	**Vi har ikke datagrunnlag for å si noe om andelen som bruker biodiesel. Derfor er dette kun inkludert el- og biogassbusser.	
22: Tilskuddsordning for konseptstudie for utslippsfrie bygg- og anleggsplasser	Antall byggeplasser som utfører konseptstudie for utslippsfrie anleggsplasser	10	2	4	4	Konseptstudiene bedriftene får gjennomført er en utgift som ikke fører til innsparinger på sikt, i motsetning til flere av våre andre tilskuddsordninger. Bedrifter kan derfor velge å ikke gjennomføre konseptstudie.	Ordnningen er markedsført på relevante bransjemøter i løpet av året.
24: Tilskuddsordning for elektriske motorredskaper	Antall nye elektriske motorredskaper som blir kjøpt inn som følge av tilsagn	10	-	4	9		

*resultatindikatoren endret fra «Andel av de avsatte midlene som blir delt ut» til «Andel av de avsatte midlene som blir gitt i tilsagn.» En viss andel av gitte tilsagn vil ikke utbetales eller ikke utbetales i sin helhet, eller utbetales på et senere tidspunkt. For å dele ut 100 % av midlene ville Klimaetaten måtte gi tilsagn til over 100 %, noe som ikke er mulig. Det er derfor hensiktsmessig at Klimaetatens måltall omhandler hva som er gitt i tilsagn, og ikke hva som faktisk deles ut/utbetales i regnskapsåret.

Tabell 5.2. Klimabudsjett, tabell B

Nr.	Tiltak fra tabell 2.3 i klimabudsjett 2021	Status per. 31.12.2021
A	<p>Markedsføre Klima- og energifondets tilskuddsordninger i Oslo, samt statlige tilskuddsordninger (inkludert Enova)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bidra til økt kunnskap om støtte- og tilskuddsordninger - Bidra til økt gjennomføringstakt for klimatiltak - Ytre by skal prioriteres 	<p>Klimaetaten har markedsført alle Oslo kommunes klimatilskudd. Vi har også markedsført enkelte av Enovas ordninger som er naturlige å markedsføre sammen med våre egne. Dette gjelder for eksempel Solcelletilskuddet, der vi informerer om at Enova gir tilskudd til privatpersoner som setter opp solcellepaneler.</p> <p>Alle Klimaetatens tilskuddsordninger, og enkelte av Enova sine, er samlet på klimatilskudd.no.</p> <p>Se også omtale om markedsføring av klimatilskudd under kapittel 2.1.3 om måloppnåelse for Tilskudd til klima- og energitiltak.</p>
B	<p>Kommunikasjon om klimaløsninger for å endre adferd</p> <ul style="list-style-type: none"> - Spre informasjon om praktiske klimatiltak/løsninger til befolkning og næringsliv, og motivere til atferdsendring - Informere om kommunens klimaarbeid - Videreutvikle kommunikasjons-plattformen KlimaOslo.no - Videreutvikle klimakommunikasjon i sosiale medier 	<p>Produksjonen av eksternt kommunikasjon på klimaoslo.no og i etatens kanaler i sosiale medier har gått som planlagt. Fra august har Klimapilotenes profil på Instagram blitt lagt om med ny design og strategi. Dette har ført til en stor økning av følgere, og at det nå er stadig flere yngre som følger kanaler – som ønsket. I tillegg har publiseringsfrekvensen økt. Klimaetaten har bidratt til flere presseinnslag og kronikker, blant annet i forbindelse med Arendalsuka og Storbynettverket for klima sine seks krav til regjeringen. Klimaetaten har også laget flere medieunderlag for byrådsavdelingen. I 2021 ble Klimamyter lansert. Ett nytt konsept der tanken er å gi unge, og andre interesserte, informasjon til diskusjonene i familien og andre sosiale settinger der det tas beslutninger som kan påvirke byens utslipp. Det har blitt laget artikler på Klimamyter.no og linket til både KlimaOslo og Klimaskolen. Artikler og filmer er markedsført i sosiale medium.</p>
C	<p>Næring for klima</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fortsette og videreutvikle samarbeid om klimatiltak mellom næringsliv og myndigheter i Oslo kommune - Etaten skal drifte og videreutvikle «Næring for klima»-nettverket i tråd med byrådssak 1098/19, og sikre godt samspill mellom Skift-nettverket og Næring for klima 	<p>Totalt åtte digitale møter avholdt i 2021 i fagforaene for vare- og nyttetransport, bygg/anlegg/eiendom, sirkulære løsninger og klimatilpasning. Fire digitale møter er gjennomført sammen med hhv. Klimapartnere og Skift og C40 Oslo. 22 nye medlemmer signerte klimakontrakten høsten 2021. Næring for klima har økt kapasiteten med støtte fra Klimasats for videreutvikling i tråd med byrådssak 1098/19, og etablert samarbeid med Klimapartnere om rapportering og klimagassregnskap. Toppledersamlingen 2021 måtte utsettes grunnet koronarestriksjoner.</p>
D	<p>Klimakommunikasjon rettet mot barn og ungdom</p> <ul style="list-style-type: none"> - Undervisningsportalen «Klimaskolen.no» for lærere og elever i Osloskolen - «Klimapiloter» med foredragsturné i Osloskolen - Samarbeid med Klimahuset om kommunikasjon og formidling av byenes rolle i klimaarbeidet 	<p>Klimapilotene har i løpet av 2021 holdt foredrag for omlag 5500 elever på cirka 40 forskjellige skoler. Klimapilotene utviklet i 2021 et nytt interaktivt opplegg på 90 minutter, som et alternativt til foredrag på 60 minutter. I siste halvdel av 2021, utgjorde 90-minutters-foredraget 70 % av bestillingene fra skolene. Evalueringsrapport for 2021 er ikke enda ferdigstilt, men rapporten fra 2019 og 2020 viser at alle skoler som hadde besøk av en klimapilot var fornøyd eller svært fornøyd med besøket. Alle lærere som har besvart undersøkelsen er helt eller delvis enige i at foredragsholderne er kompetente og gode til å formidle stoffet. Klimapilotene er også tilstede på sosiale medier med en Instagram-konto med tips og fakta (se informasjon under Sosiale medier). Antallet følgere økte i 2021, og de har nå 7000 følgere. Undervisningsportalen Klimaskolen.no blir jevnlig oppdatert med nye undervisningsopplegg. I løpet av 2021 hadde portalen cirka 54 000 visninger, som er en økning på nesten 45 % sammenlignet med 2020.</p>

E	<p>Bykuben – Oslos senter for byøkologi</p> <ul style="list-style-type: none"> - Klimanettverk for bydeler: I forlengelsen av deres arbeid med Nabolagsprogrammet skal ByKuben i samarbeid med Klimaetaten og Bymiljøetaten koordinere et nettverk for bær kraftig byutvikling for bydelene. Nettverket skal være en møteplass for erfaringsdeling og kunnskapsdeling. Arbeidet koordineres med møtene til Grønn kommunearbeidet, og skal være et supplement til Grønn kommune og særlig miljøfyrtårnnettverket for bydelene. 	<p>Klimaetaten har deltatt på møtene i Bykubens styringsgruppe.</p>
J	<p>Fremskaffe arealer for kommunens klimatiltak (inkludert energistasjoner)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tiltaket er spesielt rettet mot arealer for energistasjoner og tilhørende infrastruktur, men kan også benyttes i andre sammenhenger, som arealer til samlesentre og massehåndtering. - Etaten skal fortsette å legge til rette for energistasjoner, samt utrede muligheter for å stille krav eller etablere virkemidler som sikrer at eksisterende bensinstasjoner i økende grad tilbyr fornybare drivstoff. 	<p>EBY er hovedansvarlig for oppfølging av dette tiltaket. Klimaetaten har i 2021 gjennomført en kartlegging av arealer til energistasjoner og samlastsentre. Kartleggingen viser at det er få tomter i Oslo som egnede tomter i Oslo til formålet som er tilgjengelig på lang sikt. Aktuelle tomter er spilt over til BYMs arbeid med å etablere hurtigludere. BYM og Oslo havn skal i 2022 samarbeide om å etablere hurtiglading på Grønlikaia, som er en av tomtene som ble pekt ut av kartleggingen.</p>
O	<p>Vurdere mulig innretning og klimaeffekt av nullutslippssoner</p> <ul style="list-style-type: none"> - Klimaetaten skal bistå Bymiljøetaten i videre arbeid med innretning og klimaeffekt av nullutslippssoner, i tråd med eget oppdragsbrev. 	<p>Bymiljøetaten er i gang med en utredning og har dialog med staten om å iverksette en pilot for nullutslippssone i Oslo. KLI bistår inn i arbeidet. I mai 2021 ble det ferdigstilt en egen utredning av klimaeffekt av sonen etter bestilling i Klimabudsjettet.</p>
P	<p>Utredning av utslippsfritt avfallssystem og 65% materialgjenvinning i Oslo kommune</p> <ul style="list-style-type: none"> - Klimaetaten skal i samarbeid med Renovasjons- og gjenvinningsetaten utrede hvordan Oslo kan oppnå en fossilfri avfallshåndtering og 65% materialgjenvinning, i tråd med eget oppdragsbrev. 	<p>Statusrapport ble levert til fristen 1. juli. Endelig rapport er utsatt og ventes nå ifølge REG mot slutten av februar 2022.</p>



6. Oppfølging av verbalvedtak og flertallsmerknader

Utkvittering av bystyrets verbalvedtak og merknader

Det kan i 2021 gis tilsagn om tilskudd innenfor en ramme på 120 mill. over ordningen «Tilskudd til klima-og energitiltak».

Klimaetaten har i 2021 gitt tilsagn om tilskudd på til sammen 58,5 millioner kroner.

Verbalvedtak i revidert budsjett 2021

Bystyret ber byrådet om å redusere planlagt konsulentbruk i Klimaetaten med totalt 6 mill. over de fire neste årene.

Klimaetaten har følgende tiltak for å følge opp verbalvedtaket:

- Ansatt en deltidsansatt til administrering av klimapilotene (-0,5mill. kroner i helårseffekt)
- Opprette ny stilling på kommunikasjonsområdet (-1,0 mill. kroner i helårseffekt)

Merknader fra kommunerevisjonen og kontrollutvalget

Klimaetaten fikk ingen merknader fra kommunerevisjonen i behandling av regnskapet for 2020.

Oppfølging etter rapport 14/2018 Klimaetatens arbeid med kommunens klimamål

Merknad fra vedtak behandlet i Kontrollutvalget sak 82/21 Kontrollutvalget den 14.12.21

Kontrollutvalget merker seg at Kommunerevisjonens oppfølgingsundersøkelse viser at Klimaetaten i all hovedsak hadde iverksatt varslede tiltak og ivaretatt bystyrets vedtak. Delmål var kun inkludert i virksomhetsplanen for 2020, og da bare for de kommunikasjonsfaglige oppgavene. Etablering av fellesnevner for pådriverrollen var også gjennomført noe senere enn varslet.



Oslo Kommune
Klimaetaten
Kontaktinfo
Adresse

Årsrapport
2021
Tel. +47 21 80 21 80
www.oslo.kommune.no
www.klimaoslo.no